VAPAUS

ILMESTYY TIISTAINA JA TORSTAINA
PERUSTETTU 1917

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL SUDBURY 1

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖVÄENLEHTI

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NO. 1076 — VAPAUS, 102 ELM STREET WEST, SUDBURY, ONTARIO

No. 41 — Vol. LV vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, toukok. 25 p. — Tuesday, May 25, 1971

Ranska kannattaa nyt Britanniaa

Canadan pääministeri sai sydämellisen vastaanoton; Ääntä nopeammin kulkevalle USA:n koneelle kuolinisku

Pariisi. — Keskusteltuaan suljettujen ovien takana useita tunteja Britannian pääministeri Edward Heathin kanssa, Ranskan presidentti Georges Pompidou näytti torstai-iltana vihreätä valoa Britannian liittymiselle Euroopan yhteismarkkinajärjestöön.

Lukuisia vaikeita talouspulmia on vielä selvitettävänä, mutta Ranskan täyskäännös Britannian liittymisen vastustamisesta sen periaatteelliseen kannatukseen, poisti suurimman esteen Britannian liittymisanomuksen tieltä. Tästä Euroopan yhteismarkkinajärjestöstä odotetaan sen järjestäjien toimesta "supervaltaa", mikä voi kilpailla sekä Yhdysvaltain että Neuvostoliiton kanssa.

"Tärkeissä kysymyksissä", sanoi presidentti Pompidou, "ja erikoisesti yleiskäsityksessä Euroopasta, sen järjestörakenteesta ja tavoitteista, meidän katsantokantamme ovat siksi lähellä toisiaan, että voimme nyt jatkaa edelleen ilman pessimismiä."

Pääministeri Heath sanoi saaneensa rohkaisua "todetessaan presidentti Pompidoun kanssa käytyjen keskustelujen perusteella, että meidän ajatustemme ja tavoitteidemme välillä on tapahtunut lähentymistä."

PÄÄMINISTERILLÄ HYVÄ VASTAANOTTO KIOVASSA

Kiova. — Pääministeri Pierre Trudeau keskusteli perjantaina vähän aikaa Ukrainan kansantasavallan johtohenkilöiden kanssa, mutta käytti kuitenkin yhdessä rouva Trudeaun ja seurueensa kanssa suurimman osan päivästä. kaupungin nähtävyyksiin tutustumiseen.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen äänenkannattaja Pravda julkaisi viikon lopulla kahden päivän aikana uutistietoja ja kuvia pääministeri Trudeaun keskusteluista Neuvostoliiton johtohenkilöiden kanssa.

Torstai-illan 15-minuuttia kestäneistä televisiouutisista käytettiin 10 minuuttia selostukseen pääministeri Trudeaun haastattelusta.

Canadalaisviranomaiset ovat suuresti tyytyväisiä siitä huomattavasta arvonannosta minkä canadalaisvierailu on saanut Neuvostoliiton lehdiltä ja televisiolta.

Moskovasta lentokentälle johtavan tien, Lenin Prospektin varrella oli canadalaisvierailijain lähtiessä tuhansia pieniä canadalaislippuja ja Canadan—Neuvostoliiton ystävyyttä korostavia julisteita. Lentokentällä oli noin 2,000 henkeä käsittävä ihmisjoukko heiluttamassa canadalaisille Neuvostoliiton ja Canadan pienoislippuja.

Ukrainassa, mistä maamme on saanut 361,000 uutta canadalaista, pääministeri Trudeauta ja hänen seuruettaan oli tervehtimässä hymyilevät neitoset kauniine kukkalaitteineen.

Pääministeri ja rouva Trudeau sekä heidän seurueensa vieraili sunnuntaina arktisen alueen suuressa teollisuuskeskuksessa Norilskissa, mikä on rakennettu ikuisen jään maaperään. Pitäen mielessä Canadan pohjolan tulevaa kehitystä, pääministeri on osoittanut erikoista kiintymystä juuri tähän kaupunkiin.

Pääministeri Trudeaun seurue tuli neuvostoliittolaisella Ilyushin-62 lentokoneella Tashkentista, Neuvostoliiton Keski-Aasiasta vasta v. 1935 perustettuun Norilskiin, mistä he lähtevät tänä (tiistai-) iltana Murmanskiin.

SST:lle KUOLINISKU

Washington. — Edustajahuoneessa hyväksyttiin torstai-iltana äänin 157—116 senaatin päätös lopullisen kuoliniskun antamiseksi ääntä nopeammin kulkevan SST-koneen kehityssuunnitelmalle, minkä henkiin elvyttämiseksi hallitus ponnisteli kaikin voimin.

Edustajahuone ilmaisi kuitenkin poikkeavan asenteen senaatin päätökseen nähden siitä, kuinka paljon luovutetaan valtion varoja nyt romuutettavaksi tulevan lentokonesuunnitelman loppukustannusten maksamiseksi. Senaatti päätti, että tähän tarkoitukseen myönnetään valtion varoja $158 miljoonaa. Edustajakamarin mielestä siihen riittää $97.3 miljoonaa.

Tätä "sudeksi" osoittautunutta 298 istuimen konetta, jonka vauhdin piti nousta 1,800 mailiin tunnissa, kehitti Boeing yhtiö Seattlessa. Sen piti voivan lentää 2½ tunnissa New Yorkista Pariisiin

AMERIKKALAISILTA PALOI PALJON LENTOKONE-BENSIINIÄ

Saigon. — Yhdysvaltain sodan johto väittää, että sen koneet voivat jatkaa "normaalisti" hävitystyötään siitä huolimatta, vaikka Vietkongin miehet polttivat 1½ miljoonaa gallonaa USA:n lenokonebensiiniä.

Liekit loimusivat sunnuntaina noin 18 tuntia. Tuhotun bensiinin hinta oli arviolta $250,000.

USAn koneet pommittivat taas Pohjois-Vietnamia

Saigon. — Täältä tiedoitettiin maanantaina, että USA:n ilmavoimien Thunderchief-merkkiset pommikoneet tunkeutuivat lauantaina Pohjois-Vietnamin ilmatilaan noin 100 mailin syvyydelle suorittaen laajoja pommituksia erinäisiä kohteita vastaan.

Tämä oli jo 43 kerta tämän vuoden aikana kun USAn lentokoneet ovat tunkeutuneet Pohjois-Vietnamin ilmatilaan rikollisille pommitusretkille, selittävät P-Vietnamin viranomaiset.

Irlantiin halutaan YK:n turvajoukkoja

Belfast. — Irlannin kansantasavaltaiset ovat väittäneet, että Englannin sotilaat ovat syyllistyneet raakuuksiin Pohjois-Irlannissa ja vaatineet, jotta Ulsteriin tulisi lähettää YK:n rauhanylläpitojoukkoja.

Englantilaisten sotilaiden sanotaan syyllistyneen raakuuksiin viime viikonlopun aikana kaupungin eräässä katolilaisessa osassa. Armeijan taholta on syytökset kiistetty.

USA JA NL SOPINEET KORKEAN PORTAAN ABM-NEUVOTTELUISTA

Tarkoituksena on nopeistuttaa SALT-neuvottelujen kulkua jotka keskeytyvät pian Wienissä ja aloitetaan uudelleen Helsingissä

Washington. — Presidentti Richard Nixon tiedoitti torstaina kansallisesti radioidun ja televisioidun lausunnon yhteydessä, että Yhdysvallat ja Neuvostoliitto ovat sopineet korkeimman portaan neuvottelujen järjestämisestä ballististisen torjuntaohjusjärjestelmien (ABM) rakentamisen rajoittamiseksi. Moskovassa annettiin samanaikaisesti samanlainen lausunto. Lausunto koskee pitemmän aikaa paikallaan tallanneita strategisten aseiden rajoitusneuvotteluja — SALT-keskusteluja.

Mr. Nixon sanoi, että korkeimmassa portaassa käytyjen neuvottelujen perusteella Yhdysvallat ja Neuvostoliitto:

— "Ovat sopineet siitä, että tänä vuonna keskitytään sopimukseen, minkä mukaan rajoitetaan ballistisen torjuntaohjusjärjestelmän (ABM) rakentamista.

— "Ovat myös sopineet, että yhdessä ABM:ta koskevan sopimuksen kanssa osapuolet sopivat visseistä toimenpiteistä strategisen aseistuksen rajoituksesta."

Presidentti Nixon sanoi nyt julkaisemaansa sopimusta tärkeäksi läpimurroksi SALT-neuvottelujen kohdalta.

Nähtäväksi tietenkin jää, miten näissä neuvotteluissa tämän vuoden aikana edistytään, sillä molempien supervaltojen sanotaan pitävän edelleen kiinni asenteistaan.

SALT-neuvottelujen USA:n valtuuskunnan johtaja Gerard Smith tulee pian keskustelujen päätyttyä Wienissä takaisin Yhdysvaltoihin. Toisaalta hänen tiedetään menevän kesän aikana Helsingissä uudelleen alkaviin SALT-neuvotteluihin.

Vuonna 1969 Helsingissä alkaneet SALT-neuvottelut ovat tallanneet paikallaan noin vuoden kiisteltäessä siitä, mitä strategisia aseita sopimukseen sisällytetään.

Yhdysvallat hylkäsi Neuvostoliiton ehdotuksen, että sopimuksen alaisiksi tulisivat myös Euroopassa, NL:n lähettyvillä olevat Yhdysvaltain lyhyen matkan taktiset ydinaseet. Viime syksynä Neuvostoliitto ehdotti ensimmäisenä askeleena sopimusta ABM-puolustussysteemin rakentamisen rajoittamista. Yhdysvallat asettui vastustamaan myös tätä ehdotusta.

SUURIA VOITTOJA "MAAKAUPOISTA"

Ontarion hallitus maksoi jopa 30 kertaa alkuperäistä suuremman hinnan välittäjille

Toronto. — Viime viikolla täällä paljastuneiden tietojen mukaan Ontarion hallitus olisi voinut kolme vuotta sitten ostaa ajanviettotarkoitukseen, 1070 eekkerinalaa maata $535,000 hinnasta. Nämä tiedot on saatu hallitukselle esitetystä salaisesta raportista.

Ylämainitun mahdollisuuden asemesta hallitus osti tästä 1,070 eekkerinalan maapalasta 506 eekkeriä ja maksoi siitä $733,700 yksityisyhtiölle, minkä johtokunnassa kerrotaan olevan useita hyvin huomattuja konservatiiveja.

Ko. yhtiö on Caledon Mountain Estates Ltd., joka osti ko. 506 eekkerinalaa touko—elokuun aikana v. 1969 maksaen siitä keskimäärin $726 eekkeriltä. Yhtiö myi saman maan 22 kuukauden kuluttua Ontarion konservatiivihallitukselle $1,450 hinnasta eekkeriltä. Caledon yhtiö sai tästä liikehommasta voitoksi $366,435.

Tieto siitä, että tämä 1,070 eekkerinalan maa-alue Fork of Creditissä, olisi kolme vuotta sitten voitu ostaa hallitukselle $535,000 hinnasta, on saatu Waterloo yliopiston professorin Leonard Gertlerin laatimasta raportista, jonka hän antoi Ontarion maakuntahallitukselle kesäkuussa 1928. Se julkaistiin "salaisia osia" lukuunottamatta lokakuussa 1969.

Pääministeri John Robarts sanoi silloin: "Tämä raportti julkaistaan toimitetussa ja vähän lyhennetyssä muodossa, sillä pientä osaa siitä ja eräitä karttoja ei voida erinäisistä syistä antaa tällä kertaa yleiseen tietoon."

Lainlaatijakunnan istunnossa kehittyi asiasta viime tiistaina kiivaanlainen keskustelu ja nykyinen pääministeri William Davis lupasi antaa asiasta seuraavana päivänä täydellisen lausunnon.

Viime viikon keskiviikkona julkaistujen tietojen mukaan Ontarion hallitus maksoi Niagara Escarpment-maapalasta 30 kertaa korkeamman hinnan mitä alkuperäinen omistaja siitä maksoi 10 vuotta aikaisemmin.

Maakuntahallituksen yleisten töiden ministeriön julkaisemasta lausunnosta ilmenee myös, että 21:ssä maakaupassa talousvuonna 1970—71, yhtä lukuunottamatta kaikki maan myyjät saivat yli 100-prosenttisen voiton myydessään maitaan hallitukselle ajanviettotarkoituksiin.

Yksi myyjä sai 30 kertaa korkeamman hinnan mitä siitä maasta pyydettiin 6¾ vuotta aikaisemmin. Toinen sai 15 kertaa sen voiton pidettyään maapalaa hallussaan viitisen vuotta.

Kaiken kaikkiaan hallitus osti 21 eri kaupan perusteella mainittuna talousvuonna 2,222.5 eekkerinalaa maata $719,125 hinnasta. Maiden aikaisemmat omistajat olivat maksaneet niistä maa-alueista yhteensä $141,713.

N-LIITON MARS-2 ON SUURENMOINEN LAITOS

Se painaa 10,230 paunaa, tehtävänä on Marsin salaisuuksien paljastaminen

Moskova. — Eräs neuvostoliittolainen astronomi sanoi torstaina, että automaattisten avaruusasemien avulla voidaan saada tietoja Mars-planeetan pinnan olemuksesta.

Hän antoi tämän lausuntonsa välittömästi sen jälkeen kun Neuvostoliitosta lähetettiin mainittua planeettaa kohti 10,230 paunaa (noin 4,650 kiloa) painava sekä erinäisillä instrumenteilla ja laitteilla varustettu avaruusalus Mars-2, mikä saavuttaa Mars-planeetan läheisyyden ensi marraskuussa.

Virallisessa tiedonannossa tämän avaruusaseman matkalle lähdöstä ei selitetty sen tehtäviä yksityiskohtaisemmin kuin sanomalla, että Mars-2 "ohjelmaan sisältyy Mars-planeetan ja sen lähiympäristön avaruuden tieteellinen tutkimus".

Marsia kohti lähetetty Neuvostoliiton avaruusasema painaa miltei 5 kertaa enemmän kuin Yhdysvaltain Mariner 8. ja 9. Tämän johdosta on syyksi tarkkailijapiireissä esitetty arvioita, että Mars-2 tehtävänä saattaa olla muutakin kuin Mars-planeetan ohi- tai ympäri lentäminen.

Yhdysvaltalaisia aikaisemmin lähetetyt Marinerit ovat kulkeneet 2,100 mailin etäisyydessä Marsista, mutta Mariner 8. ja 9. tarkoituksena on ollut ryhtyä kiertämään Marsia. Mariner 8. lähetys epäonnistui — se syöksyi mereen — ja Mariner 9. matkalle lähetys on lykkääntynyt tuonnemmaksi.

Neuvostoliiton lehdistössä julkaistiin torstaina artikkeleita missä selostettiin ihmisten tietoja Marsista ja sen ongelmista sekä tietojen puutteita koskien tämä ennenkaikkea siitä, onko Marsissa elämää.

Arvailua siitä, yritetäänkö Mars-2 avulla tehdä lasku Marsin pinnalle — sellaista tietoa ei ole NL:ssa virallisesti annettu — aiheutti astronomi Yuri Pskovskyn kommentti, jonka yhteydessä hän huomioi, että tiedot Marsin pinnasta on tähän mennessä saatu vain välillisin keinoin — tutkan avulla maasta ja USA:n Marinerin instrumenttien kautta 1969 ja sanoi: "Aktuaalisia tietoja voidaan odottaa vain automaattisten asemien lisätutkimusten perusteella."

Yhdysvallat on suunnitellut laskua Marsiin joko v. 1975 tai 1976.

Huviatus paloi BC:n rannikolla

Vancouver. — Pahasti kallellaan ollut norjalainen huvipurjehdusalus Meteor palasi pelastusalusten tukemana Vancouverin satamaan sunnuntai-iltana sen jälkeen kun aluksella riehunut tulipalo oli johtanut vähintään 16 miehistöön kuuluneen henkilön kuolemaan. Tämän lisäksi tiedotettiin, että laivan keulaosassa voi olla 16 muun miehistöön kuuluvan henkilön ruumiit.

Kaikki laivassa olleet 66 aikuista matkustajaa ja yksi pieni lapsi tuotiin pelastetuksi noin 2—3 tuntia sen jälkeen kun tuli syttyi. Matkustajat pelastettiin alaskalaisen lauttalaivan Malaspinan toimesta noin 70 mailin päässä Vancouverista pohjoiseen. Yhdenkään matkustajista ei ilmoitettu loukkaantuneen pelastusoperaatioiden aikana.

Eräs matkustaja sanoi nähneensä kuinka laivan miehistöön kuuluvat henkilöt kuolivat tukehtumalla savuun tai palamalla tulen riehuessa laivan miehistöosuudessa.

RCMP:n tarkastajat ryhtyivät tutkimusten suorittamiseen sen jälkeen kun laiva saapui Vancouverin satamaan ja kuulustelivat [illegible] teissa olevaa 16 merimiestä.

Meteorin omistaa norjalainen Bergen Lines-laivayhtiö. Laiva oli paluumatkalla Vancouveriin suoritettuaan ensimmäisen. 16. täksi kesäksi suunnitellusta Alaskan purjehduksesta.

Laivan saavuttua Vancouveriin Burradin laivatelakan satama-alue suljettiin kaikilta asiaan kuulumattomilta ja poliisit vartioivat tarkasti aluetta tutkimusten jatkuessa laivan palaneessa osassa.

Kidnapattu diplomaatti löydettiin murhattuna

30,000 poliisin ja sotilaan operaatiot jatkuvat murhaajien kiinnisaamiseksi

Istanbul. — Viikko sitten maanantaina kidnapatuksi joutuneen Israelin diplomaatin 58-vuotiaan Ephraim Elromin ruumis löydettiin sunnuntaina eräästä loistohuoneistosta läheltä Israelin konsulaattia. Häntä sanotaan ammutun lauantai-iltana päähän kolme kertaa. Kidnappauksen väitetään tapahtuneen vasemmistolaisten ääriainesten toimesta.

Turkin pääministeri Nihat Erim sanoi sunnuntai-iltana pitämänsä puheen yhteydessä, että maan hallitus tulee nopeistuttamaan lakien laatimista Turkin vapautusarmeijan (TPLA) tuhoamiseksi. Ns. Turkin vapautusarmeijan sanotaan kidnapanneen Israelin diplomaatin ja vaatineen kaikkien maassa olevien poliittisten vankien vapauttamista Turkin vankiloista.

Kidnappaajat määrittelivät viime viikon torstai-illan viimeiseksi ajankohdaksi, mihin mennessä Turkin viranomaisten on vapautettava poliittiset vangit pelastaakseen mr Elromin hengen, mutta Turkin hallitus kieltäytyi vankien vapauttamisesta.

Turkin armeijan eräs sotilaslääkäri sanoi, että israelilainen diplomaatti oli ammuttu kuoliaaksi lauantai-iltana vähän ennen kuin maan hallitus määräsi Istanbulissa 15 tuntia kestävän ulkonaliikkumiskiellon, jotta 30,000 sotilasta ja poliisia voivat suorittaa talosta taloon tarkastuksia diplomaatin löytämiseksi.

Ruumis sanotaan löydetyn etsintöjen aikana eräästä loistoasuntoapartmenttitalosta, joka sijaitsee vain 1,500 jalan päässä Israelin konsulaatista.

Diplomaatin murhaan osallistuneitten terroristien etsinnän ilmoitettiin jatkuneen maanantaina valtavassa mittakaavassa.

Mr. Elrom tuli hyvin tunnetuksi Israelissa Adolf Eichmannin toisena kuulustelijana. Eichmann oli natsisotarikollinen, joka hirtettiin Israelissa toukokuun 31 päivänä 1962.

Israelin diplomaatin kidnappaukseen osallistuneen ryhmän sanotaan kuuluvan Turkin vapautusarmeijaan, joka kaappasi kaksi amerikkalaista sotilasta maaliskuussa, mutta vapautti heidät vahingoittumattomina.

TPLA haluaa mm., että Turkin tulisi vetäytyä pois Amerikan kontrollissa olevasta NATO:n sotajärjestöstä.

Lentokonekaappauksen suunnittelijoille tuomiot

Moskova. — Leningradin kaupungin oikeuslaitoksessa tuomittiin torstaina yhdeksän neuvostoliittolaisjuutalaista yhteensä lähes 41 vuodeksi pakkotyöleirilaitokselle syytettyinä neuvostoliittolaisen lentokoneen kaappaussuunnitelmasta ja neuvostoliittovastaisesta salavehkeilystä.

Heidän todettiin oikeuspäätöksen perusteella syyllistyneeksi laittomaan sionistiseen salavehkeilyyn. Tuomiot vaihtelevat vuoden ja 10 vuoden välillä.

Syytettyjä kuulusteltiin oikeudessa kymmenen päivää.

Neuvostoliitossa vangittiin kesäkuussa 1970 kaikkiaan 30 juutalaista joita syytettiin lentokoneen kaappausyrityksestä ja osallistumisesta sionistien laittomaan toimintaan. Aikaisemmin järjestetyn oikeuskuulustelun perusteella tuomittiin 12 ihmistä siitä, kun he yrittivät Leningradissa kaapata neuvostoliittolaisen lentokoneen ja lähteä siten pois maasta.

Nyt päättyneessä oikeuskuulustelussa tuomittiin Hillek Butman 10 vuodeksi ja Mikhail Korenblit 7 vuodeksi vankilaan.

Heidät luokiteltiin johtajiksi Leningradin sionistien salavehkeilyssä lentokoneen kaappaamiseksi.

Muille syytetyille langetettiin tuomiota seuraavasti: Lassal Kaminsky 5 v.; Lev Yagman 5 v.; Vladimir Mogilever 3 v.; Viktor Boguslavsky 3 v.; Solomon Dreizner 3 v.; Lev Korenblit 3 v. ja Viktor Shtilbans 1 vuosi.

Neuvostoliiton lakien mukaan tuomituilla on oikeus vetoomuksen esittämiseen.

OIKAISU

CSJ:n 60-vuotisjuhlassa Torontossa olleista osastojen edustajista oli painovirheen ansiosta jäänyt pois Toronton osaston kunnioitettu perustajajäsen W. Säilä. Olemme pahoillamme tästä kommelluksesta, joka huomattiin vasta nyt viikonvaihteen aikana.

Kaappasivat diplomaatin

Rosario, Argentina. — Argentiinan kansan vallankumousarmeijaksi itseään nimittämän ryhmän tiedoitettiin kidnapanneen sunnuntaina Englannin Rosariossa olevan kunniakonsuli E. M. Sylvesterin.

Vallankumousarmeijan jättämässä nootissa sanottiin, että konsuli kidnapattiin Luis Norberto Blancon (15-vuotias) murhan toisen vuosipäivän kunniaksi. Nuorukainen tuli ammutuksi poliisien toimesta kaksi vuotta sitten.

Samassa nootissa sanottiin, että mr. Sylvester tullaan asettamaan "kansanoikeuden käsiteltäväksi."

Mr. Sylvester on varakas liikemies, mutta lunnaita ei ole vielä vaadittu.

TU-144 saapuu Pariisin lentonäytökseen

Praha. — Neuvostoliiton valmistama ääntä nopeammin lentävä supersuihkumatkustajakone Tupolev 144 laskeutui sunnuntaina Prahan lentokentälle, ollessaan ensimmäisellä matkalla kotimaansa rajojen ulkopuolelle.

TU-144 on matkalla Pariisissa järjestettävään lento-näytökseen. Prahan lentokentälle tullessaan tämän sinivalkoisen lentokoneen sanottiin antaneen näytöksiä lentäessään yli kaupungin ja keski-Bohemian kolme kertaa ennen laskeutumistaan.

TU-144 lentää tänään (tiistaina) Pariisiin, missä se esitetään maailman lentoviranomaisille ranskalais-englantilaisen kilpailijansa yleistä "verenvähyyttä" potevan Concorden rinnalla. Concorde ei ole vielä pystynyt muuhun kuin muutamaan koelentoon, mutta TU-144 ilmoitetaan olkavan linjalennot ensimmäiseksi kotimaassaan Neuvostoliitossa ja myöhemmin tänä vuonna myös ulkomaanreiteille. Yhdysvallat luopui äskettäin kongressin päätöksen perusteella suuresti mainostetun Boeing Super-Sonic Transport (SST) koneensa kehityssuunnitelmasta.

Prahan lentokentälle laskeutuessaan TU-144 ei aiheuttanut minkäänlaisia äänivallin rikkoutumisesta aiheutuvia vaikeuksia. Koneen vauhtia sanottiin hidastetun ennen kuin se laskeutui alas 32,000 jalan korkeudesta.

VIIME TIEDOT

Tukholma. — Täkäläiset tarkkailijat tiedottavat, että Turkissa tapahtui maanantaina uusia maanjäristyksiä alueella, missä loppuviikolla kuoli järistyksin aiheuttamien tuhojen yhteydessä lähes tuhat ihmistä.

Moskova. — Pääministeri ja rouva Trudeau sekä heidän seurueensa vierailevat tänään canadalaisille monella tavalla tunnetussa Murmanskin kaupungissa, minne mm. kuljetettiin Canadasta toisen maailmansodan aikana erinäisiä sota- ja muita tarpeita. Seuraava vierailukohde on Leningrad ja niin päättyy pääministeri Trudeaun 12-päiväinen vierailu Neuvostoliitossa.

Ottawa. — Pääministeri Trudeaun hallituksesta aiemmin eronnut Paul Hellyer tiedoitti viikon vaihteessa, että hän antaa alkuviikon aikana lausunnon poliittisen toimintansa uudesta linjasta. Mr. Hellyer erosi perjantaina alahuoneen liberaalipuolueen ryhmästä ja ilmoitti, että hän tulee jatkamaan liberaalisena itsenäisenä toimintaansa alahuoneen jäsenyydessä.

New Delhi. — Intian pääministeri Indira Gandhi tiedoitti maanantaina, että hänen hallituksensa ryhtyy yksipuolisiin turvallisuustoimenpiteisiin, ellei kansainvälinen yhteisö auta pian Itä-Pakistanista Intiaan tulleen 3,500,000 pakolaisen kotiuttamista.

Vancouver. — Poliisiviranomaiset selittivät täällä maanantaina, että tuhopolton mahdollisuutta ei jätetä huomioonottamatta tutkittaessa sitä kun norjalaisen Meteor laivan palossa kuoli 32 merimiestä.

SOPIMUS LUJITTAA CANADAN ITSENÄISYYTTÄ

Moskova. — Pääministeri Pierre Trudeau sanoi täällä torstaina, että Canadan allekirjoittama sopimus Neuvostoliiton kanssa "on erittäin merkityksellinen" poliittinen, taloudellinen ja kulttuurinen asiakirja osittain siksi, kun on tarpeellista heikentää Yhdysvaltain vaikutusvaltaa Canadassa.

Hän sanoi, että kansallismielisyys on kasvamassa Canadassa, ja että nyt Moskovassa allekirjoitettu sopimus heijastaa sitä. Tämän hallituksen päätöksiin sisältyy yhteyksien monipuolistuttaminen eri puolilla maailmaa.

"Jos mielimme tulla asianmukaisesti informoiduksi, silloin on tarpeellista, että Canadalla on sen oma poliittinen katsantokanta."

Pääministeri Trudeau esitti nämä mielipiteensä Moskovan lehdistön haastattelutilaisuudessa, mikä järjestettiin Canadan ja Neuvostoliiton protokollan allekirjoittamisen jälkeen.

Hän teki täysin tiettäväksi, että sopimus perustuu Canadan hallituksen huolella harkittuun päätökseen Yhdysvaltain vaikutusvallan pienentämiseksi Canadan ulkopolitiikan kohdalta ja että se on tärkeä osa hallituksen taloudellisesta kansallismielisyydestä, mistä odotetaan tietoja lähitulevien kuukausien aikana.

Moskovassa allekirjoitettu sopimus edellyttää, että Canadan ja Neuvostoliiton kesken järjestetään yhteisiä kokouksia, missä keskustellaan yhteisistä ongelmista poliittisella, taloudellisella ja kulttuurisella alalla ja elinympäristöä koskevissa kysymyksissä.

Siinä sanotaan myös, että molemmat sopimusmaat ovat yhteistoiminnassa ylläpitääkseen rauhaa keskenään ja myös maailmanlaajuisessa mittakaavassa.

Pääministeri Trudeaun ja pääministeri Aleksei Kosyginin allekirjoittamassa sopimuksessa määritellään että neuvottelujen kahden maan välillä "pitäisi saada vakituisen luonteen" ja sanotaan:

"Ulkoministerit tai niiden edustajat kokoontuvat milloin tahansa se tulee tarpeelliseksi, ja periaatteessa, ainakin kerran vuodessa."

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Oikeusministeri väärällä tiellä

Lainkaan liioittelematta voidaan sanoa, että valtavan suuri enemmistö yhteiskunnallisia asioita seuraavasta Canadan kansan osasta päästi helpotuksen huokauksen kun oikeusministeri John Turner antoi — ehkä joidenkin toisten hallitusministerien painostuksesta välittämättä, kuten on kerrottu — Public Order Temporary Measures-lain mennä umpeen huhtikuun 30 pnä. Mainittu Public Order laki, kuten lokakuun 16 pnä voimaan julistettu War Measures-lakikin, osoittautui elävän elämän antamien opetuksien mukaan sekä tarpeettomaksi että Canadan kansalaisvapauksia suuresti loukanneeksi laiksi.

Näiden kokemusten perusteella on noussut laajoissa kansalaispiireissä pahekauntaa siitä kun oikeusministeri Turner suunnittelee nyt alahuoneen istunnolle esitetyn ehdotuksen perusteella parlamenttikomitean (senaatin ja alahuoneen yhteisen elimen) muodostamista kansalaisvapauksien kannalta uuden sortolain laatimiseksi. Kuvaavaa myös on, että tämän parlamentin komitean (senaatin jäsenet vedetään siihen NDP:n esittämien selitysten mukaan takeeksi siitä, että oikeistosuuntaus voittaa) tehtäväksi tulee vain tutkia sitä, minkälainen ja kuinka paljon kansalaisvapauksia loukkaava poikkeuslaki on nyt hyväksyttävä. Hallitus on ilman muuta päättänyt, että tällainen sortolaki on laadittava. Parlamenttikomitea ei "tutki" lainkaan sen "tarpeellisuutta" tai "tarpeettomuutta". "Tutkittavana" on vain se, kuinka pitkälle tässä kansalaisvapauksien loukkaamisessa nyt mennään.

VALKEUS NAURAA PIMEYDEN TÖILLE

Kuvaavaa sekin on, että oikeusministeri hylkäsi suoralta kädeltä oppositiopuolueiden ehdotuksen, että uutta poikkeustilalakia tutkimaan nimitettävä komitea määrättäisiin tutkimaan myös sitä, että oliko hallitus oikeassa tai väärässä julistaessaan lokakuussa War Measures lain voimaan, ja ajaessaan parlamentissa läpi joulukuussa hyväksytyn Public Order lain, mikä tuli ensinmainitun seuraajaksi. Pelkääkö oikeusministeri tällaisen tutkimuksen tuloksia? Onko hän sisimmässään omaksunut käsityskannan, että ne toimenpiteet eivät loppujen lopuksi kestä täyttä päivän valoa?

Tosiasia tietenkin on, että canadalaisten enemmistö saatiin silloin kovan aivopesu-propagandan avulla hetkellisesti tukemaan War Measures lain voimaan julistamista jne. Mutta sen jälkeen on mennyt paljon vettä siltojen alitse, kuten oppositiopuolueiden edustajat ovat alahuoneen istunnossa selittäneet. Tilanne on muuttunut tässä suhteessa niin paljon, että esim. konservatiivienkin kansallinen johtaja, Robert Stanfield on jo esittänyt puheissaan epäileviä ajatuksia — NDP:n edustajista puhumattakaan, jotka äänestivät sitä vastaan neljää oikeistolaista jäsentään lukuunottamatta.

MINISTERIT SEKOAVAT PASMOIHINSA

Asiallisesti puhuen kaikki vastuuntuntoiset sanomalehdet ovat joko tuominneet War Measures-lain voimaan julistamisen tai ainakin ihmetelleet äänensä siitä avuttomuutta, mitä liittohallituksen ministerit ovat lausunnoissaan osoittaneet. Liittohallituksen toimesta ei ole vielä annettu yhtään ainoata canadalaisia yleensä tyydyttävää lausuntoa tästä asiasta. Tosiasiassa, mitä enemmän ja useampia lausuntoja liittohallituksen ministerit pääministeri Trudeausta alkaen tästä asiasta antavat, sitä enemmän ne näyttävät sekoavan omiin pasmoihinsa.

Puhuessaan lokakuun 16 pnä alahuoneen istunnossa oikeusministeri Turner esitti toivomuksensa "että kaikki yksityiskohdat" voitaisiin War Measures lain voimaan julistamisesta pian julkaista "sillä ilman sitä Canadan kansa ei voi täysin ymmärtää" hallituksen toimenpiteitä.

Näitä tietoja ei ole vieläkään annettu! Ja kun oppositio ehdottaa nyt, että uuden sortolain olemusta tutkittaessa otettaisiin selville myös se, mitä War Measures-lain voimaan julistamisen takana todella oli, niin oikeusministeri Turner kauhistuu moista julkeutta?

Ja kuitenkin on kysymys ainutlaatuisesta tapauksesta Canadan historiassa. Yhden kynänvedon perusteella muodostettiin tilanne missä viranomaisten toimesta voitiin pidättää yli 400 ihmistä jotka muutamaa lukuunottamatta jouduttiin kuitenkin vapauttamaan mitään syytöksiä nostamatta. Ne olivat siis aiheettomia pidätyksiä, mitkä aiheuttivat asianomaisille henkilöille ja heidän perheilleen suuria vaikeuksia ja menetyksiäkin.

Tällaisen tilanteen jatkumisenko uuden sortolain suunnittelmalla pyritään — vielä nyt kun on kiistattomasti osoittautunut, että War Measures ja sitä seurannut Public Order laki ei auttanut rahtuakaan herrojen James Crossin ja Pierre Laporten kidnappauksen ja Laporten katalan murhan selvittelyä.

Pääministeri Trudeau sanoi alahuoneen istunnossa lokakuun 26 pnä, että hänen hallituksensa turvautui War Measures-lain hyväksikäyttöön Quebecin hallituksen ja Montrealin kaupunginhallinnolta saamiensa tietojen perusteella, että "siellä peläättiin mahdollista kapinaa". Mistä ko. quebecilaiset olivat "tietonsa" saaneet, sitä ei ole koskaan selitetty.

Ja alueellisen talouslaajennuksen ministeri Jean Marchand sanoi samana päivänä, että FLQ on "soluttautunut kaikkiin strategisiin paikkoihin Quebecin maakunnassa", ja että terroristeilla on tuhansia pyssyjä, kivääreitä, konekivääreitä ja pommeja sekä riittävästi dynamiittia koko Montrealin räjäyttämiseksi. Mutta talotarkastusten ja suoritettujen etsintöjen yhteydessä ei viranomaisten tietoon tullut mitään tästä suunnattoman suuresta arsenaalista.

Oppositio on yksistään ylläesitettyjen seikkojen perusteella täysin oikeassa vaatiessaan hallituksen toimenpiteiden tutkimista viime lokakuun tapahtumien johdosta.

Oikeassa ovat kaikkialla maassamme ne canadalaiset, jotka terrorismin tuomiten vastustavat jyrkästi uuden sortolain laatimista. Kansalaisvapauksia kunnioittavat ja arvostavat kansalaisemme yhtyvät varmaan CSJ:n äskeisen edustajakokouksen julkilausumaan, missä tuomitaan terrorismi sekä mr Laporten murha ja sanotaan "Yhdessä monien muiden hyvää tarkoittavien canadalaisten kanssa, tämä edustajakokous on sitä mieltä, että nyt ei ole mitään tarvetta uuden sortolain laatimiselle. Sen sijaan odotetaan kaikilta hallituksilta ja erikoisesti liittohallitukselta keskitettyä toimintaa niiden taloudellisten ja yhteiskunnallisten puutteiden ja epäoikeudenmukaisuuksien poistamiseksi, jotka aiheuttavat yhteiskunnallista kuohuntaa ja nostattavat myös suhteellisen pieniä terroristiryhmiä . . ."

60 VUOTTA CANADAN JA CANADAN SUOMALAISTEN PUOLESTA (1)

Jatkoa

On ollut nousua, on ollut laskua, mutta aina on menty eteenpäin viitoitettua tietä.

Järjestömme jäsenet käsittivät jo varhain työläisten taloudellisen elämän järjestäytymisen välttämättömyyden ja CSJ on osaltaan huomattavasti vaikuttanut ammattijärjestöjen rakentamiseen, varsinkin metsä- ja kaivosteollisuuksissa, ja osittain myöskin auto- ja vaatealalla. Kolmekymmentä luvun kriisivuosina käyty työttömien liikehtiminen muodostaa oman mainehikkaan, kunnioitettavan luvun Canadan työväenliikkeen historiassa. Järjestömme oli myöskin siinä mukana koko voimallaan, edistäen työttömien järjestäytymistä ja avustaen heitä monella tavalla. Monet vielä muistamme sen ajan, kun useat Järjestömme haalit olivat monen miehen koti ja kokoontumispaikka. Siten Canadassa voitettiin lopulta työttömyysvakuutuslaki.

Kansan demokraattisten oikeuksien puolustaminen on aina ollut Järjestömme ohjelmassa. Rautakorko Bennettin nälkävuosina joutui Canadan kansa käymään pitkän ja vaikean taistelun silloisten kuristuslakien kumoamiseksi. Tämä taistelu muodostui yhdeksi laajemmaksi ja valtavimmaksi liikehtimiseksi mitä Canadan edistysmielisen kansanliikkeen toimesta on käyty, ja me voimme arkistojemme kautta todeta, että meidänkin Järjestömme oli kaikin voimin mukana tässä valtavassa kansan liikkeessä.

Espanjan kansan taistelu hallituksensa puolesta Francon, Hitlerin ja Mussolinin yhteisiä voimia vastaan muodostaa yhden kauneimman osan kansojen taistelussa vapautensa puolesta. Ja sen taistelun tukeminen muodostaa myöskin yhden arvokkaamman luvun Järjestömme historiassa. Ottaen huomioon, että siinä ahtaassa taloudellisessa asemassa jossa Canadan työväestö silloin eli laajan työttömyyden takia, Järjestömme toimesta kerättiin yli kymmenentuhatta dollaria avustuksena Espanjan kansalle ja sen lisäksi huomattava määrä vaate- ja muuta tavaraa. Myöskin noin satakunta Järjestömme nuorta miestä osallistui suoranaisesti tähän taisteluun kansainvälisissä joukoissa. Muistamme tältä ajalta kapteeni Niilo Mäkelän, joka urhoollisesti johti miehiään. Kunnioitamme kaikkia näitä tovereita, jotka osallistuivat taisteluun Espanjan kansanvallan puolesta, kunnioitamme niiden muistoa, jotka kaatuivat näissä taisteluissa.

Järjestömme on aina vastustanut ryöstösotia, mutta emme ole koskaan ollut pasifistinen järjestö. Me olemme aina käsittäneet, että voi syntyä tilanteita joissa voiman käyttö on oikeutettua. Siksi me kannatimme Espanjan kansan taistelua, ja kun toinen maailman sota muodostui edistyksen ja taantumuksen väliseksi kamppailuksi, kannatimme Canadan ja sen liittolaisten taistelua natsi-fasismia vastaan. Taaskin monet Järjestömme nuoret miehet, monen perheen pojat joutuivat taistelemaan edistyksen puolesta niinkuin todetaan heidän muistolleen julkaistussa albumissa. Kotirintamalla tehtiin voimia säästämättä työtä kansanvallan ja vapauden voiton hyväksi. Naiset osallistuivat Punaisen Ristin työhön, sotilaiden avustukseen, kudottiin ja ommeltiin ja tehtiin laajaa valistustyötä jäseniemme keskuudessa. Järjestömme antaman johdon avulla toisen maailmansodan aikana kirjoitettiin ehkä kunniakkain lehti Canadan suomalaisten historiaan. Tätä samaa periaatetta noudattaen vaadimme Vietnamin kansalle oikeutta itse määrätä maansa asiat, tuomitsemme Yhdysvaltain julman sodan Aasian kansoja kohtaan.

Koko olemassa olonsa aikana, on Järjestömme yhdessä toisten edistysmielisten järjestöjen kanssa ollut mukana vaatimassa canadalaisille yhteiskunnallista turvaa työttömyysvakuutuksen, lapsiavustuksen, vanhuuden eläkkeen ja sairasturvan muodossa. Nämä yhteiskunnalliset etuisuudet, joita on vähitellen saatu, ovat olleet kovan työn ja taistelun takana, työläisten painostuksen saavutuksia. Esimerkiksi se, että vanhuuden eläke ikä alennettiin 65 vuoteen. Siinä tehtiin vuosikausia paljon työtä. Nyt, yhä laskeva rahan arvo, yhä nousevat elinkustannukset, jotka nousivat melkein 7% viime vuoden aikana, velvoittavat meitä tekemään työtä saadaksemme taatun toimeentulon jokaiselle Canadan asukkaalle.

(Toinen osa julkaistaan ensi torstain lehdessä.)

Eläkkeiden korottamisen, rauhan ja kansalaisvapauksien puolesta

Vähän toista viikkoa sitten Torontossa pidetyssä CSJ:n edustajakokouksessa hyväksyttiin päätöslauselma, missä vaaditaan eläkkeiden korottamista 150 dollariin kuukaudessa ja liberaalipuolueen kauan lupaamaa "taattua vuosituloa kaikille"; kansalaisvapauksien turvaamista ja yleisiä toimenpiteitä Vietnamin sodan lopettamiseksi.

Kokous kannatti myös maamme ammattiyhdistysliikkeen vaatimusta, että henkilökohtaista tuloveron vapautussummaa olisi nostettava $2,800 yksinäisille ja $3,500 lapsettomille perheille. Seuraavassa on edustajakokouksen näistä tärkeistä yleisluontoisista kysymyksistä hyväksymät päätöslauselmat:

ELÄKELÄISILLE KOROTUS — TAATTU VUOSIANSIO

Kukaan ei voi kieltää etteikö jatkuva inflaatio ja joukkotyöttömyys lepää raskaana muutenkin talousvaikeuksissa olevien canadalaisten hartioilla: eläkeläisten, työhön kykenemättömien ja koulusta työvoimaan tulevien nuorten kannettavana.

Toisaalta, auttamalla näitä pienituloisia ihmisiä saavuttamaan säädyllisen elintason, hallitus korottaisi satojentuhansien ihmisten ostovoimaa, ja siten menetellen elvyttäisi maan ekonomiaa ja tuotantoa.

Tässä mielessä Canadan Suomalaisen Järjestön edustajakokous, mikä pidettiin Torontossa toukokuun 15 ja 16 pnä, pyytää Teitä ja Teidän hallitustanne korottamaan vanhuudeneläkkeen (Old Age Security payments) vähintään 150 dollariin kuukaudessa; määrittelemään $2.50 alinpalkkataksan tunnilta ja korottamaan työttömyysvakuutuskorvaukset 75:een prosenttiin työläisen palkasta siten, että sitä maksetaan koko työttömyyskauden.

Koska yleisesti katsotaan, että 65 v. ikäisenä jäädään eläkkeelle, siitä johtuu, että $500 verovapautushuojennus, mikä nyt myönnetään vasta 70 vuotta täyttäneille, olisi myönnettävä kaikille 65 vuotta täyttäneille eläkeläisille.

VIETNAMIN RAUHAN PUOLESTA

Huomioiden sen tosiasian, että Yhdysvallat jatkaa edelleen hyökkäyssotaansa Indokiinan kansoja vastaan aiheuttaen kuolemaa, kärsimyksiä ja sanoinkuvaamatonta tuhoa niiden pikkumaiden kansoille, Canadan Suomalaisen Järjestön edustajakokous, mikä pidettiin Torontossa toukok. 15 ja 16 pnä, pyytää Teitä voimistuttamaan kansakuntamme rauhantahtoa vaatimalla julkisesti, että Yhdysvaltain pitää lopettaa tämän epäoikeutetun ja rikollisen sodan ja tuottaa kaikki asevoimansa pois Vietnamista. Edustajakokouksen harkittu toivomus on, että kansakuntana meidän tulee lopettaa kumppanuutemme tähän hyökkäyssotaan päättämällä, ettei Yhdysvalloille valmisteta eikä myydä sotatarpeita ennen tämän sodan päättymistä vaikka sellainen päätös aiheuttaisi väliaikaisesti joitakin taloushäiriöitä ja vaikeuksia Canadassa.

KANSALAISVAPAUKSIEN PUOLESTA

Ilmaisten tuomionsa terrorismista ja Pierre Laporten murhasta viime lokakuussa, Canadan Suomalaisen Järjestön edustajakokous tervehtii sitä tosiasiaa, kun Public Order Temporary Measures laki annettiin päättyä huhtikuun 30 pnä 1971.

Yhdessä monien muiden hyvää tarkoittavien canadalaisten kanssa, tämä edustajakokous oli sitä mieltä, että nyt ei ole mitään tarvetta uuden sortolain laatimiselle. Sen sijaan odotetaan kaikilta hallituksilta ja ennenkaikkea liittohallitukselta keskitettyä toimintaa niiden taloudellisten ja sosiaalisten epäoikeudenmukaisuuksien poistamiseksi, jotka aiheuttavat yhteiskunnallista kuohuntaa ja kehittävät myös suhteellisesti pieniä terroristi-ryhmiä. Public Order-lain "kuoltua" olisi johdonmukaista ja toivottavaa, että kaikki poliittiset vangit — joilla ei ole mitään tekemistä kidnappauksen tai murhan kanssa — olisi vapautettava ja heitä vastaan nostetut syytteet peruutettava.

Leonid Brezhnev vetosi Sos.Dem. internationaalin johtajiin

Tbilisi. — NKP:n pääsihteeri Leonid Brezhnev käsitteli toukokuun 14 pnä Tbilisissa pitämässään puheessa mm. Sosialistisen internationaalin neuvoston kokousta, joka pidetään kuluvan kuun lopulla Helsingissä. Sen perusteella, kuinka kokouksen osanottajat suhtautuvat Euroopan turvallisuuden lähi-idän ja Indokiinan kysymyksiin, voidaan päätellä, pyrkivätkö he todella kansainvälisen jännityksen laukaisemiseen ja rauhan lujittamiseen, Brezhnev sanoi.

Brezhnev puhui juhlakokouksessa, joka oli omistettu Neuvosto-Gruusian ja sen kommunistisen puolueen 50-vuotisjuhlalle.

— Esiintyessämme kansainvälisen turvallisuuden ja rauhan puolesta vastustaen aggressiivisia hankkeita kansojen riippumattomuutta ja laillisia oikeuksia vastaan me olemme valmiit yhteistoimintaan kaikkien järjestöjen ja puolueiden kanssa, jotka todella pyrkivät näihin samoihin tavoitteisiin, mm. puoluekokouksessa me vahvistimme jälleen myönteisen suhtatumisemme mahdollisiin yhteistoimiin kansainvälisellä areenalla sosialidemokraattisten puolueiden kanssa, totesi Brezhnev ja jatkoi:

Lehtitietojen mukaan kokoontuvat sosialidemokraattiset johtajat, joiden joukossa on paljon hallitsevien puolueiden edustajia tämän kuun lopulla Suomen pääkaupunkiin Sosialistisen internationaalin neuvoston istuntoon. He käsittelevät siellä Euroopan turvallisuuden, lähi-idän ja Indokiinan kysymyksiä. Nämä ovat kärjistyneitä kysymyksiä, joiden oikeudenmukaisesta ratkaisemisesta suuressa määrin riippuu koko kansainvälisen tilanteen kehitys. Sen perusteella, kuin kokouksen osanottajat suhtautuvat niihin, voidaan päätellä pyrkivätkö he todella kansainvälisen jännityksen laukaisemiseen ja rauhan lujittamiseen, sanoi Leonid Brezhnev.

Työväenliikkeen edut ja koko maailman rauhan edut vaativat, että he, joiden on tehtävä päätökset Helsingissä, eivät unohtaisi imperialististen hyökkääjien Vietnamissa, Kambodzhassa ja Laosissa sekä anastetuilla arabimaiden alueilla suorittamia epäinhimillisiä rikoksia. Euroopan turvallisuuden edut vaativat, etteivät he myöskään unohtaisi omien kansojen tahtoa, jotka vaativat "kylmän sodan" perinteen täydellistä hävittämistä ja yhteistyön sekä hyvän naapuruuden ilmapiirin luomista pikaisesti Eurooppaan. Vastakkaisessa tapauksessa kokouksen osanottajat vain vahvistavat, että heidän "Internationalensa" kuuntelee kuten ennenkin mieluummin niitä, jotka määräävät Naton politiikan, eikä kansanjoukkojen ääntä, sanoi Brezhnev.

Haluaisin puuttua yhteen yksityiskohtaan lännen reaktiosta puoluekokouksemme esityksiin. Muutamat Nato-maat osoittavat huomattavaa kiinnostusta ja osittain myös hermostuneisuutta puhuttaessa asevoimien ja aseistuksen supistamisesta Keski-Euroopassa. Heidän edustajansa kysyvät: kenen asevoimat — ulkomaiset vai kotimaiset, mitkä aseet — ydinaseet vai tavalliset, joutuisivat supistettaviksi? Mutta kenties neuvostoesitykset käsittävätkin kaiken tämän yhteensä, he kyselevät. Tämän johdosta on meillä myös kysymys: eivätkö nämä uteliaat muistutakin ihmistä, joka pyrkii arvioimaan viinin makua vain ulkonäön perusteella maistamatta sitä? Mikäli jollakin on epäselviä kohtia, niin ne kyllä voidaan poistaa. Täytyy vain koota päättäväisyyttä kokeilla kiinnostavia esityksiä "maun perusteella", mikä diplomatian kielellä merkitsee neuvottelujen aloittamista, sanoi Brezhnev.

Brezhnev sanoi, että Gruusia — entinen Venäjän imperiumin puolifeodaalinen syrjäseutu — on muuttunut historiallisesti lyhyessä ajassa sosialistiseksi valtioksi, jolla on nykyaikainen teollisuus ja korkealle kehittynyt maatalous, yleisen lukutaidon, edistyksellisen tieteen ja kulttuurin tasavallaksi.

Gruusian vallankumoustaistelun historia liittyy erottamattomasti Venäjän kansan ja kaikkien Kaukasian kansojen vallankumousliikkeen historiaan ja Vladimir Iljitsh Lenin toimintaan ja oppiin. Yhdessä Gruusian proletariaatin keskuudesta nousseiden huomattavien vallankumouksellisten — Josef Stalinin, Aljosha Dzhaparidzen, Aleksandr Tsulukidzen ja Miha Tshakajan — kanssa taistelivat proletaarien yhteisen asian puolesta Mihail Kalinin, Sergei Kirov, Viktor Kurnatovski ja Ivan Fioletov, Stepan Schauman, Suren Spandarjan ja Kamo, Meshadi Azizbekov ja Narimanov, sanoi pääsihteeri Brezhnev.

VAARA RAVINTO

Vaara saada väärää ravintoa hyvinvointiyhteiskunnassa on useista syistä kasvamassa, väittää amerikkalainen tutkimus. Ensinnäkin käsittää pysyvästi suuremman osan ravinnosta ravintoarvoltaan vähäinen sokeri ja eläinrasva. Mutta sitä paitsi merkitsee fyysisessä aktiivisuudessa puutetta se, että syödään vähemmän kaloreita ja tämä vuorostaan aiheuttaa vitamiinien, ravintosuolojen ja valkuaisaineitten vajausta.

Kiina haluaa neuvotella Formosasta

Beirut. — Kiinan pääministeri Tshou En-lai on sanonut libanonilaisen Al-kifah -lehden mukaan uskovansa, että Kiinan ja Yhdysvaltojen kansojen suhteet kehittyvät ja että entistä useampia amerikkalaisia lehtimiehiä voidaan vastaanottaa vierailulle Kiinaan.

Lehti sanoi pääministerin antaneen lausuntonsa puolitoista tuntia kestäneessä Pekingissä pidetyssä lehdistökonferenssissa, jossa oli läsnä toimittajia 11 arabimaasta.

Tshou En-lai sanoi lehden mukaan, ettei Yhdysvaltain presidentti Nixon ole ilmoittanut selvästi, haluaako hän vierailla Kiinassa Yhdysvaltojen presidenttinä vai yksityishenkilönä.

Kiinan pääministeri pitää lehden mukaan Yhdysvaltain ja Kiinan välisenä perusongelmana Formosan asemaa ja länsimaisten joukkojen oleskelua saarella. Hän tähdensi Kiinan olevan halukas neuvottelemaan tästä kysymyksestä.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Lillian Anttila, Sudbury, Ont., täyttää perjantaina toukokuun 28 päivänä 83 vuotta.

Katri Laine, Whitefish, Ont., täyttää lauantaina toukokuun 29 päivänä 87 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

PÄIVÄN PAKINA

RASPUTIINIA PAHEMPI

Politiikkamiehillä — sattuu -naisillakin — on tämän tuosta "kummallisia vuodekumppaneita", kuten sanotaan. Tekevät hetkellisiä liittoutumia, epäpyhiäkin sellaisia, vastoin omia perusetujakin, kunhan siitä tuntuu olevan hetkellisesti jotakin hyötyä.

Tällaisesta "kummallisesta vuodekumppanista" — Yhdysvaltain hyökkäävästä imperialismista ja sabotaasista — kertoo nyt muistelmissaan Britannian entinen pääministeri Harold Wilson, joka on edelleen työväenpuolueen johtohenkilönä.

Kuten muistetaan, mr Wilson on kaikissa käänteissä uskollisesti puolustellut Yhdysvaltain hyökkäyssotaa Vietnamin ja Indokiinan muita kansoja vastaan.

Pääministerinä ollessaan hän katsoi, että suuremmat ja tärkeämmät seikat, imperialismin yleisedut, vaativat Britannialta luokkauskollisuutta johtavaa imperialistista maata, Yhdysvaltoja kohtaan Indokiinassa, saadakseen sitten siltä selkänojaa ja tukea Britannian imperialismille muissa kotkotuksissa. Toisin sanoen, Wilson katsoi tarkoituksenmukaiseksi raaputtaa jatkuvasti entisen presidentin Johnsonin selkää saadakseen vähän samaa "lääkettä" omille niskavilloilleen.

Mutta Sunday Timesin sarjakirjoituksina nyt julkaisemista Wilsonin muistelmista paljastuu kuitenkin, että kaikki kiiltävä ei ole sittenkään ollut kultaa Wilsonin kannalta katsoen.

Tosiasiassa mr Wilson muistelee nyt katkeruudella, että Washington petti ja sabotoi kun hän yhdessä NL:n pääministeri Aleksei Kosyginin kanssa oli "saamaisillaan" Vietnamin sodan ratkaistuksi helmikuussa 1967.

"Rauhan" asemesta Wilson käyttää muistelmissaan Vietnamin sodan "ratkaisu" -sanaa ja toteaa, että jos ei silloin olisi heitetty kalikoita rattaisiin "Tet-ampumistauon aikana v. 1967 oli todellinen ratkaisun mahdollisuus".

Wilson on vieläkin hyvin optimistinen siitä, mitä olisi voinut tapahtua ja toisaalta hyvin arvosteleva pres. Johnsonin ja hänen neuvonatajiensa edesottamisista.

Pääministeri Kosygin oli Lontoossa helmik. 6—13 pnä 1967. Wilson sanoo muistelmissaan, että silloin oli hyvä tilaisuus saada mr Kosygin välittäjäksi. Hän ilmoitti suunnitelmastaan Washingtoniin ja sieltä lähetettiin Chester Cooper Lontooseen informoimaan Wilsonia ennen Kosyginin tuloa.

Muistelmissaan Wilson kertoo Cooperin sanoneen, että pres. Johnsonilla on uusi rauhanehdotus, että se lähetetään pian Pohjois-Vietnamiin, ja että Johnson haluaa, jos mahdollista, saada Kosygin hänen ehdotustensa tueksi.

Tässä vaiheessa ei oltu vielä päästy rauhanneuvottelujen alkuunkaan. Hanoi vaati että USAn täytyy ensiksi lopettaa ehdoitta P-Vietnamin pommituksen. Johnson ei siihen suostunut ellei Hanoi suostu ensiksi sotilaiden "suodattamisen" lopettamiseen.

Cooper esitti kaksiosaisen ohjelman: Yhdysvallat lopettaisi ensiksi pommituksen. Se tekisi näin salaisella ymmärtymyksellä, että Pohjois-Vietnam lopettaa sotilaiden lähetyksen E-Vietnamiin minkä jälkeen USA suostuisi siihen, ettei Etelä-Vietnamissa olevia asevoimia vahvisteta enää.

Wilson sanoo Kosyginin hyväksyneen ajatuksen sanoen, että heidän "roolinaan olisi neuvojen ja avun antaminen".

Amerikkalaiset olivat yllättyneitä ja mielissään, kertoo Wilson muistelmissaan. Hän sanoo kutsuneensa luokseen Cooperin ja USAn suurlähettilään David K. E. Brucen, pyytäen heitä laatimaan Kosyginille annettavan kirjeen. He tekivät niin ja Wilson sanoo antaneensa kirjeen Kosyginille.

Tässä vaiheessa, sanotaan muistelmissa, mr Bruce ylisti Wilsonia "diplomaattisesta yllätysvedosta".

Mutta kello 10 samana iltana, jatkaa mr Wilson muistelmissaan, soi puhelin... Se oli Walt Rostov, pres. Johnsonin avustaja kansallisen turvallisuuden asioissa. Hän sanoi, että Kosyginille annettavan kirjeen teksti on presidentin määräyksestä laadittu uudelleen, ja että Neuvostoliiton pääministerille on annettava uusi versio.

"Me olimme ymmällä", (we were staggered) kirjoittaa Wilson.

Sensijaan että olisi valmiina lopettamaan pommituksen salaisen yhteisymmärryksen perusteella, Yhdysvallat vaati ((uudessa kirjeessä) että Pohjois-Vietnamin täytyy ensiksi lopettaa miestensä lähetys.

Mr Cooper sanoo omassa kirjassaan, että Washingtonissa ei kukaan suhtautunut vakavissaan Wilson—Kosygin keskusteluihin. Ja unhoittaen, että hän oli aikaisemmin sitoutunut kaksiosaiseen ratkaisuun, selittää mr Cooper, presidentti Johnson "räjähti taivasta myöten" nähtyään Cooper—Brucen kirjeen tekstin.

Wilson oli vihoissaan. Hän piti kirjeen sisällön muutosta sabotaasina. Viitaten ilmeisesti Rostowiin, Wilson kirjoittaa muistelmissaan: "Mitä enemmän näin tätä Valkoisen talon neuvonantajaa, sitä enemmän minusta tuntui, että Rasputiini oli paljon parjattu mies."

Wilsonin Kosygin-keskusteluista tuli, selittää kirjassaan Cooper, "häviöön joutunut ristiretki".

Wilson muistelee, että kun hän esitti NL:n pääministerille kirjeen uuden version niin mr Kosygin sanoi sitä ultimaattumiksi. Hän sanoi, että kukaan ei sellaista hyväksy — ja Wilson lisää puolestaan muistelmissaan, että hän (pääministeri Kosygin) "oli oikeassa".

Mielenkiintoista on nähdä — ja sekin aika tulee vielä — mitä pääministeri Kosyginilla on tästä episodista sanottavaa.

Siihen mennessä on kuitenkin syytä ihmetellen todeta, että työväenpuolueen johtajana — ainakin jonkinlaisena sunnuntai sosialistina — mr Wilson on tästä "sabotaasista" huolimatta palvellut uskollisesti Yhdysvaltain imperialismin hyökkäyssodan tavoitteita, kuten Jaakoppi palveli aikoinaan seitsemän vuotta Raakkelin tähden. Oi sitä alhaista tilaa!

— Kiinsäkoura.

Urheilukuulumisia

RICKY BRUCHIN EE NYT 68.32

Ruotsin Ricky Bruch saavutti kiekonheitossa uuden Euroopan ennätyksen 68.32 Malmössä toukokuun 15 pn iltana pidetyissä kilpailuissa. Aiempi 68.32 oli myös ollut hänen nimissään. Nyt tehty ennätys on vain 8 senttiä heikompi amerikkal. Jay Silversterin nimissä ollutta MM:tä. Kiekon paino oli nyt 10 grammaa yli vaaditun vähimmäismäärän. Bruchin sarja oli 65.66 — 65.72 — yli — 68.32 — yli.

KOTKALAISILLE TAPPIO TALLINNASSA

Ystävyyskaupunkiottelu Tallinna—Kotka päättyi 15 pnä 98—80 Tallinnan hyväksi. Ottelu kuuluu Tallinnan 4. yleisurheilukisojen ohjelmaan. Peli oli hyvin mielenkiintoinen.

NELISENSATAA JUOKSIJAA TUL:n MAASTOJUOKSUSSA

TUL:n maastojuoksun mestaruuskilpailuissa sunnuntaina, toukok. 16 pnä Pirkkolassa nähtiin mukana nelisensataa juoksijaa ja useita mielenkiintoisia kamppailuja mestaruuksista ja muista sijoituksista.

Kilpailun suurimmasta yllätyksestä vastasi Lieksan Visan Pertti Ruottinen. Hän piti miesten pitemmällä matkalla koko ajan yllä lujaa vauhtia, jossa ainoastaan Kalle Hakkarainen pysyi mukana. Loppukirissä oli Hakkaraisenkin antauduttava.

Miesten lyhemmällä matkalla puolusti Aarno Niemi menestyksellisesti mestaruuttaan. Maalissa oli eroa Aarno Ristimäkeen kymmenen sekunttia. Kolmanneksi nousi yllätysmies Pauli Springaren valmentama Timo Zerni Veitsiluodosta. Hän on vasta 22-vuotias. Matti Harjula ja Jalo Kupulainen kamppailivat loppuun asti neljännestä tilasta. Harjula oli kirissä vahvempi.

SHANE GOULDIN VAUHTI KIIHTYY YHÄ

Australian uusin uimarilöytö 14 vuotias koulutyttö Shane Gould osoitti toukok. 12 pnä loistavaa kuntoa saavuttamalla kaksi epävirallista ME-tulosta naisten 100 ja 400 metrin vapaauinnissa. Miss Gouldin aika Bonnin kilpailujen 100 metrillä oli 58.1 ja neljä kertaa pitemmällä matkalla 4.16.2. Niitä ei hyäksytä virallisiksi maailmanennätyksiksi, koska tulokset tehtiin 25 metrin altaassa. Kilpailuissa saatiin muitakin kovia tuloksia.

SIITONEN 86.74

Keihäänheiton viime vuoden Suomen mestari Hannu Siitonen, jonka kevätkunnosta on kuulunut kovia huhuja, aloitti kilpailukauden vakuuttavilla numeroilla. Toukokuun 12 pnä Saaren Urheilijoiden piirikunnallisissa kilpailuissa hänen paras heittonsa kantoi 86.74. Toisena oli lupaava nuorukainen Aimo Puska, jonka tulokseksi mitattiin 78.10.

PLAGIOINTI SYYTE

Suomen Urheiluliiton koulutuspäällikkö Seppo Nuuttila on tehnyt rikosilmoituksen Suomen Jääkiekkoliiton päävalmentajaa Seppo Liitsolaa vastaan, joka on tehnyt monisteen jääkiekkoilun kesäharjoittelusta. Seppo Nuuttila väittää, (että Liitsolan moniste on suora kopio Suomen Urheiluliiton valmentajien työryhmän kirjasesta "Yleisurheilukoulu".

Nuuttilan mukaan Liitsolan moniste on niin sanatarkka plagaatio, että ainoa muutos on yleisurheilija sanan korvaaminen sanalla jääkiekkoilija. Liitsolan antamien lausuntojen mukaan ei siinä ole mitään pahaa jos omii toisten tutkimia asioita omiin nimiinsä.

Yhdysvaltalaiset luonnonsuojelijat, jotka ovat erikoistuneet kotkien tutkimiseen, sanovat tämän Amerikan kansallislinnuksi kuvatun kotkan (Bald Eagle) olevan häviämässä sukupuuttoon vuosisadan loppuun mennessä. Wyomingin osavaltiossa tutkimus yötä tekevä John F. Turner antoi tämän varoituksen sen jälkeen kun yllä kuvatut 15 kotkalintua löydettiin kuolleena Jackson kanjonissa, Wyomingissa. Mr. Turner sanoi lisäksi, että kotkat ovat voineet syödä myrkyllisiä syöttejä, joita on mahdollisesti jättäneet eräät lammasfarmarit.

BEAVER LAKEN JEHU 50-VUOTIAS

Kuluvan kuun 30 pnä tulee kuluneeksi puolivuosisataa Beaver Laken v- ja u-seura Jehun perustamisesta. Se on lyhyt aika historiassa, mutta ihmiselämässä ja järjestöjen toiminnassa sillä ajalla saattaa tapahtua merkittäviä tapahtumia. Jehun toiminnasta voitaisiin kirjoittaa kokonainen kirja, siksi toimintarikasta se on ollut, mutta tilanpuutteen vuoksi on pakko tyytyä hyvin lyhkäiseen mainintaan.

Jehun toiminta tunnettiin parhaimmillaan kuten sanotaan "rannasta rantaan." Kun seura perustettiin, oli talvisin ainoat kulkuvälineet hevonen ja sukset ja suksia oli tietenkin joka mökissä montakin paria. Hiihdosta muodostuikin yksi voimakkain kilpailumuoto ja lienee seura parhaalla ajallaan ollutkin kai koko Canadan voimakkain murtomaahiihtoseura, kaikki sarjat huomiciden. Kuka muistaa kaikki ne Liiton hiihtomestaruus- ja muut kilpailut, joita Jehun hiihtoradalla on kamppailtu, sitä ennen järven jäällä ja sittemmin rata oli puolet murtomaata ja toinen puoli tasamaalla. Onpa ulotuttu aina Canadan hiihtomestaruuksiinkin asti, sillä nuorempi ja myöhäisempi polvi pääsi jo osallistumaan niihin, ja Kratsin veljekset Kaarlo ja John saavuttivat Canadan mestaruudet nuorten sarjassa, samoin Eino Marttila. Ja Shirley Rönkä naisten sarjassa. Jo aiemmin olisi kai hiihtäjillämme ollut mahdollisuuksia maan mestaruuskilpailuissakin, vaan pitkien matkojen ja seuran ahtaan taloudellisen aseman vuoksi ei niihin voitu osallistua.

Ensimmäinen suksimestarimme joka teki oikein kauniita ja hyviä suksia oli Tom Kopra. Sitttemmin muistamme jo legendaariseksi käyneen, kuudennellakymmenellä ikävuodella olevan Kalle Saaren, jonka ihmeellisiä saavutuksia ikäisekseen hiihdossa ihmettelimme ja joka kerran voitti Liittomme yleisen 10 km. hiihtomestaruudenkin. Hän oli kuuluisa suksentekijä, jonka maine kiiri kaus kylästämme. Hänen sivakoillaan hiihtivät mestarihiihtäjämme ja monet muut, ja tilauksia tuli enemmän kuin kerkisi täyttämään. Kaikki työ tehtiin käsin ja erikoisesti valituista puista. Kestävyydestään, tarmokkuudestaan ja innostuksestaan hän saikin lempinimen Kalle-Väsymätön.

1930-luvulla järisytti koko kapitalistista maailmaa ankara talouspula, joka täällä Canadassa tunnettiin nälkä-Bennettin aikana. Työtä ei saanut mistään ja rahaa ei ollut työläisillä eikä seuralla. Helmikuussa 1932 oli South Porcupinessa Liiton hiihtomestaruuskilpailut, ja kun sinne ei päästy muuten, päättivät pojat lähteä sinne hiihtäen uhkarohkealle retkelle läpi tuntemattomien erämaiden ja vuoristojen eväs pussi selässä. Äärettömien ponnistusten ja vaikeuksien jälkeen pojat pääsivät kuitenkin onnellisesti perille, jossa heidät otettiin ilolla ja vieraanvaraisuudella vastaan. Joukkueessa olivat: Toivo Torvi, Urho Wirta, Jalmar Laamanen ja Niilo Myllynen. Tehtiin sama matka toistamiseen 1938. Mukana nyt olivat Kalle Saari, Olavi Salminen, Gunnar Rönkä ja Alertsin Lauri Huuki.

Seurallamme oli myöskin ensimmäisenä koko Liitossamme ja kaiketi koko Sudburyn (Incon kaikkivaltiaan piirissä) 400 m. juoksurata ja urheilukenttä, joka tehtiin kokonaisuudessaan silloin talkootyöllä, ihmis- ja hevosvoimalla. Ei silloin ollut raivaustraktoreita käytettävänä kuten nyt, joten aavistaa voidaan kuinka paljon työtä, hikeä ja innostusta on tarvittu ennen kuin tällainen kenttä tänne maalaiskylään on voitu rakentaa. Kuka voi laskea kaikki ne jännittävät kilpailut, mitä tällä kentällä on järjestetty ja ne ennätykset joita on saavutettu. Monet ovat ne urheilijat kautta Canadan, jotka muistavat Jehun kentän, sillä se oli yksi parhaita. Lukemattomat ovat ne Liiton mestaruudet kesällä ja talvella, joita Jehun jäsenet ovat saavuttaneet ja useita ennätyksiä on vieläkin heidän nimissään.

Seuralla oli raskas menetys kun haali paloi perustuksiaan myöten lokakuun 11 pnä, 1958 ja siinä paloi myöskin seuran arvokas palkinto kokoelma, joka oli monien vuosien aikana kovissa kilpailuissa hankittu. Uusi talo nousi tuhkasta joukkovoimalla entisen tilalle.

Seuramme toiminta on ollut mitä monipuolisinta kaikille aloille sen parhaimpina loistoaikoina. Toimintamme on ollut osa työväenliikettä josta voisimme puhua paljon. Emme ole voineet irrottautua siitä joukosta. Toimintamme on ollut kunniakasta ja tuloksellista tällä puolivuosisataisella. Aikoinaan Hannes Sula nimitti kylämme Canadan Haapavedeksi, sen kovan innostuksen vuoksi hiihdossa, mikä täällä oli. Ne ajat ovat olleet ja menneet muistoihin. Nykyisin ei enää ole voitu järjestää hiihtoja eikä muutakaan urheilua. Olosuhteet ovat tyystin muuttuneet, johon lienee ratkaisevimpana syynä yhteiskunnalliset tekijät. Nuoria ei enää saada entisen urheilun reippaaseen piiriin erikoisesti täällä maalla, eikä näytä kovin ilhdultavalta muuallakaan.

Nuoret menevät teollisuuteen. Paremmat palkat, työolosuhteet, ympäristötekijät ja monista muista tekijöistä voisimme puhua. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä että tämä olisi täällä aina ja jatkuvasti näin, ei varmaankaan, sillä tilanne muuttuu aina ja ihmiset luovat uutta jatkuvasti ja sitä mekin toivomme. Me harvat veteraanit, jotka olemme olleet vuosikymmeniä seuran mukana ja koko nykyinen jäsenistö nostamme kunnioituksesta katseemme puolivuosisadan taakse ja sanomme: että paljon olet Jehu, tehnyt fyyskulttuurisella saralla ja pitkän ja syvän vaon olet kyntänyt, joka on kasvanut kunniakkaan ja kauniin sadon.

Eläköön urheilu. Korkealle kansan kunto.

— Tekonimus.

Uusi Neuvostoliiton vastainen kampanja

Moskova. — Yhdysvaltain sotateollisuus ja sen Länsi-Euroopassa oleva Naton haarautuma ovat edelleen suurimpia esteitä jännityksen todelliselle laukaisemiselle Euroopan mantereella, kirjoittaa sunnuntain Pravdassa lehden Brysselin kirjeenvaihtaja Juri Harlanov.

Naton haukat ovat nostattaneet uuden neuvostovastaisen kampanjan, jonka tarkoituksena on saartaa viime aikoina kaavailtu edistyminen Euroopan turvallisuuskonferenssin koollekutsumisen suhteen. Kirjoittaja toteaa, että "punaisella uhalla" peloittelemineen tapahtuu kaikkia kanavia myöten ja sitä ohjataan Naton esikunnista ja poliittisista keskuksista. Suurimpia länsieurooppalaisia lehtiä varustetaan runsain mitoin artikkelein, kaavioin ja diagrammein Eurooppaa uhkaavasta "neuvostouhasta."

Canadan kruununjuristi Jean Pierre Goyer tiedoitti äskettäin, että liittohallitus on romuuttanut suunnitelmat uuden $18 miljoonan hintaiseksi arvioidun vankilan rakentamiseksi Mission, British Columbiaan. Viime aikoina on Canadan vanhanaikaisissa vankiloissa esiintynyt laajaa levottomuutta vankien keskuudessa.

CSJ:n Toronton os. jäsenten huomioon

Toronto. — Johtokunta on päättänyt siirtää osaston kesäkuun kuukausikokouksen tiistaiksi, kesäkuun 8 päiväksi sen tähden, että maanantaina on Torontossa Suomen kansallisteatterin näytelmäesitys East Yorkin korkeakoululla.

Toronton osaston johtokunta.

Göteborgissa oli poliisien ja nuorten kova yhteenotto

Göteborg. — Raivokkaita mellakoita puhkesi Göteborgissa toukokuun 14 pnä kun joukko nuoria osoitti mieltään kaupungissa pidettävää kansainvälistä kauppakonferenssia vastaan. Tämä tapahtui, kun konferenssin ensimmäiset 600 osanottajasta poistuivat lounasaikaan Göteborgin konserttitalosta, jossa konferenssi pidettiin.

Rakennuksen edustalle kerääntynyt, ainakin 200-päinen nuorisojoukko, huusi iskulauseita ja lauloi Kansainvälistä. Mielenosoittajat heittivät kananmunia ja tomaatteja konferensin osanottajia kohti. Yksi valtuutetuista sai kananmunan suoraan kasvoihinsa. Mielenosoittajat katsovat konferenssin saaneen aivan liian länsimaisen suuntauksen.

Kymmenen ratsupoliisia asetettiin mielenosoittajia vastaan. Raivokkaita tappeluja syntyi, ja poliisi käytti patukoita ja ratsupiiskoja mielenosoittajia vastaan. Useita nuoria vietiin poliisiautoilla poliisiasemalle.

Aiemmin mielenosoittajat polttivat Yhdysvaltojen lipun ja huusivat "Menkää kotiin, kapitalistit". Tämä tapahtui, kun prinssi Bertil saapui avamaan konferenssin.

Kapitalististen ja sosialististen maiden välisen kaupan huomattavaa lisäämistä vaativat sekä Yhdysvaltain öljydynastian päämies David Rockefeller että Neuvostoliiton ulkomaankauppakorkeakoulun rehtori B. S. Vaganov perjantaina Göteborgissa pidettävässä maailmankauppaa käsittelevässä konferenssissa.

Rockefeller halusi Yhdysvaltain lisäävän kaupankäyntiään Kiinan kanssa huomattavasti enemmän kuin hallitus on kaavaillut. Vaganov puolestaan kannatti Euroopan turvallisuuskonferenssia, jossa pyrittäisiin tehostamaan taloudellista, teknistä ja tieteellistä yhteistyötä.

Ilmasopimus esillä Moskovassa

Moskova. — Suomen ja Neuvostoliiton v. 1947 solmitun ilmailusopimuksen uusimisesta alkoivat virkamiestason neuvottelut viime viikolla Moskovassa Neuvostoliiton siviili-ilmailuministeriössä. Suomen puolelta neuvotteluja käy ulkoministeriön apulaisosastopäällikkö Ake Wihtol. Viime viikon aikana oli tarkoitus käydä sopimus läpi yksityiskohtaisesti ja valmistaa luonnos sen modernisoimisesta. Uutta ilmailusopimusta ei tämän kierroksen aikana kuitenkaan allekirjoiteta. Moskovassa kerrottiin, että neuvotteluissa ei ole esillä muita kysymyksiä kuin ilmailu-sopimuksen modernisointi. Molempien maiden lentoyhtiöt aloittavat myöhemmin tiettävästi neuvottelut Suomen mahdollisesta oikeudesta lentää Neuvostoliiton alueen yli kaukoitään.

Naisten rauhanvetoomus Yhdysvalloissa

New York. — Valtaosa USA:n kansaa kannattaa Vietnamin sodan välitöntä lopettamista, sanotaan lausunnossa, jonka on antanut Naiset, taistelkaa rauhan puolesta -järjestön New Yorkin osasto. Lausunnossa tähdennetään, että USA:ssa tapahtuvia sodanvastaisia esiintymisiä ei pystytä tukahduttamaan hyökkäysten ja vainon avulla. Keskitysleirit, laittomat pidätykset ja muut poliisitoimet vain lisäävät sodan vastustamista.

Lausunnossa kehoitetaan USA:n kansaa jatkuvasti aktivoimaan taistelua — häpeällisen hyökkäyssodan lopettamiseksi ja demokratian palauttamiseksi USA:han.

Kunniamerkki Angelalle

Budapest. — Budapestissa koolla olevassa maailman rauhanneuvoston kokouksessa julkistettiin sunnuntaina päätös siitä, kenelle myönnetään Grigorios Lambrakisin nimeä kantavat kunniamerkit. Fasistiset huligaanit murhasivat tämän kreikkalaisen patriootin ja rauhanpuolustajan vuonna 1963. Lambrakisin mitalilla palkitaan järjestöjä ja henkilöitä, jotka ovat osoittaneet lujuutta taistelussa rauhan puolesta.

Maailman rauhanneuvoston pääsihteeri Romesh Chandra luki ensimmäisenä Yhdysvaltain taipumattoman kansalaisoikeuksien taistelijan Angela Davisin nimen. Mitalin saivat myös mm. värillisten oikeuksien puolesta taisteleva järjestö Mustat Pantterit, Guineassa imperialismin vastaista taistelua menestyksellisesti johtava Sekou Toure, brasilialaiset patriootit, jotka ovat joutuneet poliisivainon uhreiksi, Etelä-Afrikan apartheidin uhrit ja Israelin aggression uhreiksi joutuneet palestiinalaiset.

Ehjä mammutti löytyi Siperiasta

Jakutsk. — Vaurioitumaton mammutin ruho on löydetty siperialaisen Indigirka-joen nimettömän sivujoen varrelta. Eläimen turkki ja nahka olivat säilyneet hyvin, ilmoittaa Trud-lehti.

Ikuisesta roudasta sulaneet fossiilin norsun jäännökset havaitsi sovhoosityöläinen. H. Strustshkov ja hän ilmoitti löydöstään Neuvostoliiton tiedeakatemian Siperian osaston Jakutskin haaraosastoon.

Löytö on hyvin harvinainen. Siperiasta ja Alaskasta tunnetaan noin 30 tällaista tapausta. Mutta jopa kuuluisalta Berezovka-joen mammutilta, joka löydettiin vuonna 1901 Kolyman sivujoen varrelta ja jota nyt säilytetään Leningradissa, puuttui joitakin "osia". Tämä on vaikeuttanut tutkimuksia. Nyt on saatu lisätietoja, jotka ovat hyvin arvokkaita tieteelle.

Fossiilisen jättiläiseläimen tutkimukset tapahtuvat syvässä luolassa — Jakutian roudantutkimusinstituutin laboratoriossa, jossa ylläpidetään jatkuvaa miinuslämpötilaa.

Mammutteja asusti valtavilla alueilla jääkauden jälkipuoliskolla.

Kannattakaa liikkeitä jotka ilmoittavat Vapaudessa!

Kylmä suihku konservatiiveille

Lontoo. — Englannin työväenpuolue on saavuttanut Englannin kunnallisvaaleissa suurvoiton hallitsevasta konservatiivisesta puolueesta.

Konservatiivinen puolue menetti sadoittain paikkoja Pohjois-Englannin teollisuuskaupungeissa ja jäi jälleen vähemmistöön Lontoon kaupungin valtuustossa. Työväenpuolueen nettovoitto on uusimpien tietojen mukaan 2,035 paikkaa ja konservatiivinen nettotappio 1,853 paikkaa.

Konservatiivisen puolueen tappio johtui osittain työväen -puolueen hyökkäävästä — vaalikampanjasta, konservatiivisen puolueen kannattajien välinpitämättömyydestä ja kunnallisveron noususta. Äänestysprosentti oli kuitenkin melko alhainen ja pääministeri Heathin hallituksella on vielä aikaa kolme vuotta ennen seuraavia parlamenttivaaleja.

Työväen -puolueen varajohtaja Roy Jenkins sanoi viime perjantaiaamuna, että vaalitulos ylitti hänen puolueensa toiveet. "Se merkitsee mahtavaa epäluottamuslausetta hallituksen toiminnalle", hän sanoi.

"Kehitysapua" on annettu CIA:lle

Washington. — Yhdysvaltain kehitysaputoimiston varoja ei enää 1. heinäkuuta jälkeen käytetä Laosin kuninkaallisen armeijan ja CIA:n johtamien joukkojen tukemiseen Laosissa, sanoi demokraattinen senaattori Edward Kennedy lauantaina.

Vakuus tästä sisältyy Kennedyn mukaan Yhdysvaltain kehitysaputoimiston AID:n johtajan John A. Hannahin kirjeeseen. Kennedy sanoi Hannahin vastanneen hänen tiedusteluunsa selityksestä AID:n varojen kulkeutumisesta Laosin armeijalle ja CIA:lle.

WHO siirsi DDR:n jäsenasian

Geneve. — Maailman terveysjärjestö WHO päätti hiljattain siirtää jo toisen kerran perättäin vuodella keskustelua DDR:n jäsenyydestä järjestössä.

Äänin 62—19 WHO:n yleiskokous päätti siirtää DDR:n jäsenyyskysymyksen ensi vuoden yleiskokoukselle. 19 maata pidättäytyi äänestämästä.

Viime vuonna päätös tehtiin äänin 70—26. Myös tuolloin 19 maata pidättäytyi äänestämästä.

Kumpikaan Saksa ei ole YK:n jäsen, mutta Länsi-Saksa kuuluu WHO:hon ja muihin YK:n erikoisjärjestöihin, kun sen sijaan DDR on näiden ulkopuolella.

KOKOUSKUTSU

Workers' Co-Op of New Ontario Limitedin

VUOSIKOKOUS

pidetään Airport Hotellissa, South Porcupinessa kesäkuun 4 päivänä 1971, alkaen kello 7.30 ill.

Kokouksessa käsitellään liikkeen tili- ja toimintakertomukset sekä muut sääntömääräiset asiat.

Liikkeen puolesta vapaa kahvitarjoilu kokousyleisölle.

Runsasta osanottoa toivoen,

JOHTOKUNTA.

Todella hieno ja vaikuttava filmi "You Don't Have to Buy War, Mrs. Smith"

Torontossa vähän toista viikkoa sitten pidetyn CSJ:n edustajakokouksen ja Vapaus-kustannusyhtiön vuosikokouksen osanottajilla ja seuraajilla oli tilaisuus nähdä todella hieno ja vaikuttava rauhanpuolustajain filmi "You Don't Have to Buy War, mr. Smith". Missä tahansa tämä filmi esitetään, sitä kannattaa mennä katsomaan vähän pitemmänkin matkan takaa.

Tämä 28 minuuttia kestävä filmi tuomitsee tunteisiin ja järkeen vedoten vaikuttavalla tavalla Vietnamin sodan ja sen takana olevien suuryhtiöiden voittoilun samalla kun köyhyys ja ympäristösaastutus tekee tuhoaan Yhdysvalloissa.

Filmin "a"na ja "o"na on entisen Miss American ja TV-henkilön, New Yorkin kaupungin kuluttajainasiain komissionerin Bess Myerson-Grantin vaikuttava puhe.

Mrs. Myerson-Grant piti tämän tunteita ailahduttavan ja samalla sotavoittoilun tuomitsevan puheensa San Franciscossa, Kaliforniassa Maailman Äitienpäivän kokouksen "Toinen äiti rauhan puolesta" ohjelmassa.

Yhdistäen Indokiinassa käytävän sodan Yhdysvaltain sosiaalisiin ja taloudellisiin vikoihin, mrs. Myerson Grant iskee puheessaan voimakkaasti todellisia vihollisia — USAn monikansallisia korporaatioja, mitkä hankkivat eniten voittoja Yhdysvaltain sotamenoista ja hyökkäyksistä.

Teollisuus elpynyt Chilessa

Santiago. — Chilen teollisuustuotanto kohosi maaliskuussa 35 prosentilla edelliseen kuukauteen verrattuna. Tiedot sisältyvät tehdaskehityksen seuran talouskatsaukseen.

Teollisuustuotannon kasvu merkitsee sitä, että ollaan pääsemässä ylitse taantumuspiirien taloussabotoinnin seurauksista. Sabotointi alkoi Kansan yhtenäisyysrintaman voitettua presidentin vaaleissa. Sabotoinnin seurauksesta teollisuustuotannon määrä aleni syyskuusta 1970 helmikuuhun 1971. Tilanne muuttui jyrkästi maaliskuussa jolloin teollisuustuotannon ennätyskasvu oli jo 2.2 prosenttia korkeampi kuin vuoden 1970 maaliskuussa.

Tshekkoslovakian ja Länsi-Saksan 2. kierros

Bonn. — Länsi-Saksan ja Tshekkoslovakian suhteiden normaalisoimiseksi tähtäävien neuvottelujen toinen neuvottelukierros käytiin [illegible] Bonnissa.

Päävalkeutena näissä neuvotteluissa on vuoden 1938 Mynchenin sopimus, jolla Natsi-Saksa liitti itseensä osan Tshekkoslovakiasta ns. Sudeettimaan. Tshekkoslovakia vaatii Länsi-Saksan hallitusta julistamaan, että Mynchenin sopimus oli jo alun pitäen mitätön.

MYYTÄVÄNÄ

mansikan taimia, vadelmapensaita, parsaheinän-, raparperin- ja ruoholaukan taimia, viinimarja-, karviaismarja- ja kirsikkapensaita, hedelmä- ja varjopuita, sinisiä kuusia, pensaita, monivuotisia kukantaimia, "Old Man" ja Caragana aitapensaita.

HANSEN'S

PUHELIN 345-7415

RIVERSIDE DRIVE

THUNDER BAY ONTARIO

18. 25. 1.

SHEVCHENKO ENSEMBLE

ESITTÄMÄNÄ

KONSERTTI

Massey Haalissa, Torontossa

lauantaina, toukokuun 29 päivänä

alkaen kello 8.15 illalla

EUGENE DOLNY, taiteen johtaja —

NICK PELOWICH, tanssien johtaja — palanneet Ukrainasta uuden ja sisältörikkaan laulu-, musiikki- ja tanssiohjelmien kanssa.

Sisäänpääsyliput: $3.00 — $2.50 — $2.00 — $1.50

Lippuja saatavana: Ginger Kautto, puh. 465-6002; Ukrainian Labor Temple, 600 Bathurst St. EM8-9144 ja Massey Hall esityspäivänä.

18. 20. 25.

ONNITTELUMME

CSJ:n JA SCAUL:n YHTEISELLE

SUURJUHLALLE

SUDBURYSSA JA WANUPISSA

Heinäkuun 31 ja elokuun 1 pnä vietetään Sudburyssa ja Wanupissa Canadan suomalaisen kulttuuriväen SUURJUHLAA, jonka johdosta VAPAUS ilmestyy erikoisena juhlanumerona heinäk. 22 päivänä.

Tämän juhlanumeron palstoilla voivat kansalaisemme kautta maan tervehtiä ja onnitella kulttuuriväen yhteistä SUURJUHLAA ja toivottaa menestystä juhlan osanottajille.

Tavallisten tervehdysten hinnat 50c ja $1.00. Erikoisonnittelut $3.00, $4.00 ja $5.00.

Tervehdysten tulee olla lehden konttorissa heinäkuun 11 päivään mennessä.

Kerääjän nimi ______

Paikkakunta ______

KIRJOITTAKAA NIMENNE SELVÄSTI

NIMI	$	¢

SUDBURYN UUTISIA

LAUANTAINA SE TAAS ILMESTYI

Sudburyn kaupungin päivälehti, Star ilmestyi viime lauantaina ensimmäisen kerran kolmeen päivään.

Palkka- ja työehtosopimuskiista, joka vallitsee liikkeen johdon ja noin 50 latomo- sekä painotyöläisen välillä, johti viime viikolla siihen, että päivälehti jäi ilmestymättä torstaina ja perjantaina.

Yhtiön ja työläisiä edustavien ammattiyhdistysten johtohenkilöiden yhteisesti antamassa lausunnossa sanottiin lauantaina, että palkka- ja työehtosopimusneuvotteluja tullaan jatkamaan tällä viikolla.

Työläisten aikaisempi palkka- ja työehtosopimus meni umpeen viime lokakuun 31 päivänä. Kiistanalaisina kysymyksinä ilmoitetaan olevan palkka- ja reunaetuisuudet. Työläisten esittämiä vaatimuksia ja yhtiön tekemiä tarjouksia ei ole annettu yleisön tiedoksi.

INCO LOPETTI LAAJENNUSTYÖT

International yhtiö väittää, että aikaisemmin huomioimatta jäänyt saastevastaisten laitteiden kustannusarvio on johtanut siihen, jotta yhtiö joutuu nyt keskeyttämään aikaisemmin aloitetun rautamalmijalostuslaitoksen laajennustyöt ja laajennussuunnitelmat.

Tällä hetkellä rautamalminjalostamon laajennustöissä on noin 150 rakennustyöläistä, jotka yhtiö sanoo voivansa käyttää muissa hommissa.

Yhtiö väittää, ettei rakennustöiden keskeyttämispäätös tule johtamaan pakkolomautuksiin, mutta kummankin rakennusprojektin odotettiin takaavan työmaan noin 750 rakennustyöläiselle.

KUUSI KAUPPAA OLI AUKI MAANANTAINA

Yleiseksi juhla- ja työläisille vapaapäiväksi julistettuna Victorianpäivänä oli Sudburyn kaupungissa auki kaksi kauppaliikettä, Silvermanin vaatekauppa ja Eatonin tavaratalo.

New Sudburyn kauppakeskuksessa oli avoinna kaikkiaan neljä kauppaa: Green's, Woolco, Fairweather's ja K-Mart.

TAISI OLLA PETTYMYS

Juuri päättynyt Victorian-päivän viikonloppu muodostui ilmeisesti pettymykseksi Sudburyn ympäristön asukkaille ja Sudburyn alueelle vierailemaan tulleille ulkopaikkakuntalaisille, sillä säätila ei ollut lainkaan suotuisa.

Vaikka viikonloppu alkoikin perjantaina suotuisin merkein, niin lämpötila laski jo lauantaina ja sunnuntaina sekä maanantaina olikin sitten hyvin koleata ja saatiin muutama vesipisarakin pilvistä, jotka peittivät täksi viikonlopuksi odotetun auringonpaisteen.

NAINEN TÄYTTI 101 VUOTTA

Sudburyn kaupungin vanhin asukas Eliza Ann Siddall, vietti viime perjantaina Sudburyn Memorial sairaalan kroonillisesti sairaiden osastolla 101 -syntymäpäiväänsä. Hän on ollut hoidettavana sairaalassa viimeiset yhdeksän vuotta, mutta henkisesti hänen sanotaan olevan edelleen virkeässä kunnossa.

Hän syntyi Englannissa ja muutti sieltä Canadaan vuonna 1888.

KYLMÄ KOHTELU SAASTETUTKIJOILLE

Ontarion hallituksen keskuslaboratorion ilmoitetaan ottavan tämän kesän aikana kovan kannan niitä oppilasryhmiä kohtaan, jotka suorittavat tutkimuksia elinympäristömme saastutuksen suhteen.

Sudburyn terveysviraston pääterveystarkastaja Jim Sandul sanoi viikonlopulla pidetyssä kokouksessa, ettei laboratoriot tule vastaanottamaan minkäänlaisia saastenäytteitä kyseisiä tutkimuksia suorittavilta ryhmiltä.

Laboratoriot tulevat tutkimaan ainoastaan niitä saastenäytteitä, jotka toimitetaan laboratorioihin terveysvirastojen (hallituksen) palkkalistalla olevien henkilöiden toimesta, selitti mr. Sandul.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksista

Täkäläisten kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu kaksi lahjoitusta. Hilda Ketola on lahjoittanut $2.00 ja Niilo Ristikangas, samoin $2.00. Molemmat Sudburysta.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää parhaat kiitoksensa lahjoituksista.

MUISTILISTA

Suurjuhlakomitean kokous kesäkuun 3 pnä klo 7 ip. Wanupin haalilla. Kaikki mukaan.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnishhaalilla tiistaisin klo 7.30 ill.

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Mald Ave. Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Plaza Gulf Servicentre
Puhelin 673-7177
AUTOJEN HUOLTOASEMA
1829 Regent S. S. Sudbury

Springer Park Furniture
Sudburyn uusi huonekalu- ja sähkölaitteiden kauppa
8 kuutiojalan jäädyttäjiä $149.95
2 kpl. Sohvakalustoja niin halvalla kuin $129.95
Tyynyjä 99c
30" taittuvia sänkyjä $26.95
5 kpl. keittiökalustoja $48.95
45 Elm St. W.
CPR:n ylikäytävän vieressä

so dear to a bride's heart...
The Bouquet Invitation Line
Good taste needn't be expensive. Our beautiful Bouquet Invitation Line proves this with the most exquisite papers, type faces and workmanship you could wish for! It features Thermo-Engraving—rich raised lettering—elegant as the finest craftsmanship — yet costing so little! Come see our unusual selection.
Valmistusaika viikosta kahteen viikkoon
Tulkaa katsomaan ihania hääkutsumalleja.
"BOUQUET"hääkutsukortit ym. tilatkaa meiltä.
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
102 ELM ST. WEST, SUDBURY, ONTARIO

KOVAA HUISKETTA SUURJUHLIEN VALMISTELUSSA

Eipä ole enää kuin kaksi kuukautta ja rapiat päälle siihen kun vietämme täällä Sudburyssa ja Wanupissa Suurjuhlaamme ja niinpä vauhti vain sen kun lisääntyy juhlaa varten valmistautuessamme.

Viime kokouksessa vietiinkin taas paljon asioita eteenpäin. Valittiin runko-komiteoita ja elimiä, joihin sitten myöhemmin kerätään voimia lisää.

Myöskään ei unohdeta antaa vieraille ohjeita näiden juhlapaikkojemme suhteen. Vaikka todellisuudessa Wanup esimerkiksi alkaa olla jo siksi tunnettu paikkakunta tällä läntisellä pallonpuoliskolla, ettei se mitään erikoisia selostuksia kaipaa. Wanup tunnetaan kireistä urheilukilpailuistaan, joissa Canadan ennätyksetkin jäävät joskus toiselle lukemalle. Samoin se paikka tunnetaan onnistuneista juhlatilaisuuksista ja kauniista naisvartaloista voimistelun yhteydessä.

Joan Palomäki oli kuitenkin piirtänyt kartan, jossa tulee ilmi kaikki Suurjuhlan kolme eri juhlapaikkaa, joissa eri juhlatilaisuuksia vietetään. Tämä kartta julkaistaankin sitten lehdissämme jo hyvissä ajoin ennen Suurjuhlaa, että vieraspaikkakuntalaisetkin voivat siihen tutustua. Kartta on erittäin selvä olipa tänne tulossa sitten mistä ilmansuunnasta hyvänsä. Mutta kuitenkin jos jokin mutka on kartassa jyrkempi tai loivempi, niin ilmoittakaa siitä meille, niin Joan ei voi välttää sitä mitä hän tulee saamaan takamuksilleen vihdan tyvipäästä.

Yhtenä kuuluttajana ja konsertissa ohjelman esittelijänä tulee toimimaan monille tuttu Henry Huhtanen, jonka lainasimme täältä muutama vuosi sitten torontolaisille.

Samoin haluamme, että ystävämme Bill Luukko kunnioittaisi juhlaamme läsnäolollaan ja samalla antaisi apuaan Henrylle konserttitilaisuudessa, kuten monesti ennenkin.

Kokouksessa tuotiin esille eräs yllättävän hyvä uutinen, josta en ollut kuullut aikaisemmin. Viime syksynä oli Carl Palo, Whitefishistä, lahjoittanut Wanupin haalille kaasuhellan, joka todellakin on arvaamattoman tarpeellinen "kapine" tällaisen juhlan aikana.

Komitea lausuukin "Kassulle" mitä parhaimmat kiitoksensa.

Seuraava Suurjuhlakomitean kokous päätettiin pitää Wanupin haalilla torstaina, kesäkuun 3 päivänä, alkaen kello 7 illalla. Silloin siellä "nuuskitaan" kaikki paikat, mitkä kunnostamista kaipaavat. Samoin tutkitaan laululavaa ja katsotaan mitä sen suhteen voidaan tehdä.

Juhlavieraille ei ole oikeastaan vielä muuta sanottavaa kuin se, että rupeavat akseleitaan rasvaamaan, että ovat sitten kunnossa kun on matkaan lähdettävä.

— Sakkeus.

Kuollut

Viikon lopulla tuli tieto, että Sudburyn seudulla kauan asunut kansalaisemme Hilda Maria Raasu kuoli lyhyen sairauden jälkeen Sudbury General sairaalassa torstaina, toukokuun 20 pnä. Hän oli 68 vuoden ikäinen.

Suremaan jäi lähinnä miehensä Arvo, Sudburyssa, sekä kaksi poikaa, Aake Sudburyssa ja Roy Torontossa; kaksi lastenlasta Russell ja Matt täällä, sekä neljä veljeä ja yksi sisko Suomessa.

Mäntyharjussa, Suomessa, syntynyt Hilda Maria Raasu (os. Kaitanen) haudattiin lauantaina Lougheedin hautaustoimistosta Park Lawnin perhehautaan.

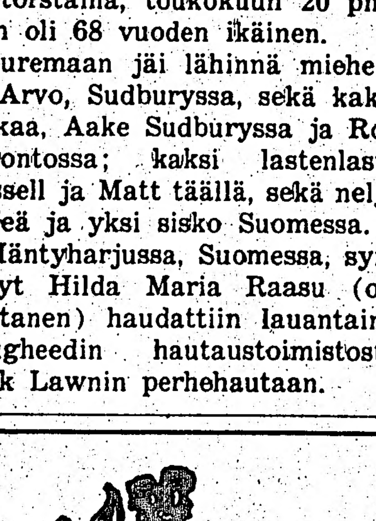

Onnittelumme 65-vuotiaalle
EINO LEHTOLALLE
Vilho Saari
Valma Ruismäki
Oscar Paananen
SUDBURY ONTARIO

Lapset ja nuoret näyttelivät hyvin Wanupissa 16 pnä

Näytelmätilaisuus, jollaisia vain harvoin saamme haaleillamme enää nähdä, oli Wanupin haalilla sunnuntaina, toukokuun 16 pv. Siellä esitettiin kaksi yksinäytöksistä näytelmää, jotka molemmat olivat kokonaan lasten sekä nuoremman näyttelijäpolven, ohjaajat mukaan luettuina, aikaansaannoksia.

Ensimmäiseksi esitettiin englanninkielinen lastennäytelmä: "N For Nuisance". Oli suurenmoinen elämys katsella miten lapset vapaasti ja välittömästi tulkitsivat roolinsa. Judy Parker oli tehnyt erinomaisen työn näiden varhaisnuorten ohjauksessa. Roolit jakautuivat seuraavasti: Kathy Romo, SaraLee Gibson taiteilijakoululainen; Freddy Ross, Billy Gibson hänen veljensä; David Palomäki, Blair Kelly; Vickie Basto, Gilia Baylor; taiteilijan malli Wendy Tammi, Mrs. Gibson. Wendyn olemme nähneet rooleilla ennenkin. Jean Paul Campeau esitti taidearvostelija Hendersonin roolia. Kuiskauksesta huolehti Joan Parker.

Toisena esitettiin suomenkielinen näytelmä: "Kun herra Töperöstä tuli onnellinen". Siinä nähtiin tuttuja kasvoja, kuten Karl Palomäki Julius Töperön roolilla; John Pellinen hänen palvelijansa Kasperi; Aune Lundrigan, Hilma Hilakka; Helmi Kurki joka esitti Sievä Sivakan roolia on uusi tulokas näyttämöllämme. Toivomme saavamme hänet nähdä tulevaisuudessakin. Tämän näytelmän oli ohjannut Maria Kirkwood. Hän oli myös tehnyt huolellisen työn pieniä yksityiskohtia myöten. Kuiskauksesta huolehti Salli Hakala.

Molempien näytelmien henkilöt olivat maskeeranneet Maria Kirkwood, Judy Parker ja Joan Palomäki. Joan oli myös suunnitellut ja tehnyt kampaukset. Kuiskimiehenä toimivat William Kangassalo, Don Parker ja Olli Lindroos.

Yleisö oli erittäin tyytyväinen näkemäänsä ja kuulemaansa ja alle kirjoittanut sivukorvalla kuuli ihmettelyä, että niin paljon nuorta väkeä oli saatu näyttämölle ja olisi toivottavaa, että saisimme heitä nähdä usein.

Lämmin kiitos näyttelijöille, ohjaajille ja kaikille avustajille sekä kaikille, jotka saavuitte seuraamaan näitä esityksiä, siten antaen kannatuksenne näyttämötaiteelle. Tilaisuus oli järjestetty CSJn Wanupin osaston ja v- ja u-seura Visan näyttelijäin toimesta.

Viitoset Puolassa

Varsova. — Viitoset — kolme poikaa ja kaksi tyttöä — synnytti 32-vuotias puolalainen Leokadia Rychert Itämeren satamakaupungissa Gdanskissa keskiviikkona, ilmoittaa uutistoimisto PAP.

KUOLLUT

Eino J. Puiras

kuoli Copper Cliffin sairaalassa lauantai-iltana, toukokuun 2 pnä 1971. Hän oli 67 vuoden ikäinen.

Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Esther o.s. Peltonen, Penage järven tien varrella, Whitefish; tyttärensä Kaarina, Suomessa; siskonsa mrs. Siiri Rantakangas, Suomessa ja siskon tyttö mrs. Paavo Vainio, Sudburyssa.

Vainaja lepää Jackson & Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch Street. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista keskiviikkona, klo 1 ip. Whitefishin hautausmaahan.

Tämä sievä neitonen on ns. "hotpants"-puvussa, jonka sanotaan ilnestyvän myytäväksi Canadan kauppoihin tänä syksynä. Ns. "hotpants"-asulla on kuitenkin tässä muodissa se etu, että lyhyiden housujen suojaksi on suunniteltu polvien alapuolelle ulottuva päällystakki. Toivottavasti tytöt eivät kuitenkaan pidä yllään kesän aikana pitkiä päällystakkeja käyttäessään näitä "kuumia housuja".

Kuljetti aseita makkaroina

Tukholma. — Bulgarian viranomaiset ovat pidättäneet ruotsalaisen miehen epäiltynä yrityksestä salakuljettaa autolastillinen aseita maan halki Turkkiin. Ruotsin Sofian-suurlähetystö vahvisti keskiviikkona tiedon pidätyksestä.

Sofialaisten lehtitietojen mukaan miehen ohjaamasta rekka-autosta löydettiin tarkastuksessa mm. 1,750 Mauser-kivääriä, 100 konepistoolia ja 1,600 pistoolia.

Suurlähetystön saamien tietojen mukaan aseet oli määrä kuljettaa turkkilaiseen Iskenderumin kaupunkiin. Miehen jättämän tulliselvityksen mukaan auton lastina oli makkaroita.

Suomen asukasluku noin 4,6 miljoonaa

Helsinki. — Viime vuodenvaihteessa suoritetun väestölaskennan ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli viime vuoden lopussa 4,596,958 henkeä. Tämä on 81,850 henkeä eli 1,7 prosenttia vähemmän kuin virallisten väestörekisterien perusteella laskettu väkiluku. Tämä ilmenee Tilastokeskuksen julkistamista ennakkotiedoista.

Erotus on suhteellisesti suurin Lapin läänissä. Erotuksen syynä on pääasiassa 1960-luvulla tapahtunut voimakas maastamuutto, josta ei aina ole saatu täydellisiä tietoja paikallisiin väestörekistereihin. Arvioitu nettosiirtolaisuus on n. 170,000.

Lopullinen väestölaskennan mukainen väkiluku selviää ensi vuoden alkupuolella, jolloin kaikki laskennassa kerätyt tiedot on saatu tietokonekäsittelyyn.

Maataloudesta toimeentulonsa saavien osuus näyttää ensimmäisten 32 kunnan elinkeinotietojen perusteella vähentyneen voimakkaasti 60-luvulla. Näissä kunnissa maatalouden osuus on viime vuosikymmenen aikana laskenut 64 prosentista 48 prosenttiin.

Asuntojen koko näyttää ensimmäisten tietojen perusteella kasvaneen. Asuntojen jakautumista pinta-alan mukaan koskevat tiedot on saatu valmiiksi 82 kunnan osalta.

Panttereita vapautettiin

New York. — Newyorkilainen valamiehistö vapautti viime torstai-iltana syytteestä kolmetoista neekerijärjestö Mustien Panttereiden jäsentä, joita syytettiin poliisimurhista ja pommiattentaateista.

Oikeudenkäynti alkoi viisitoista kuukautta sitten ja oli siten pisin New Yorkin osavaltion historiassa. Se on alustavien arvioiden mukaan tullut maksamaan kaksi miljoonaa dollaria.

Useimmat syytetyistä ovat olleet kaksi vuotta vankilassa odottamassa oikeuden päätöstä.

Rauhankokous Budapestissa

Budapest. — Maailman rauhanneuvoston yleiskokous kokoontui toukok. 13 pnä Budapestissa istuntoon johon osallistuu 700 valtuutettua 124 maasta.

Avajaispuheessaan Unkarin isänmaallisen rintaman pääsihteeri Gyula Kallai antoi optimistisen kuvan tilanteesta. "Ratkaisemattomat kysymykset, selkkaukset, kriisit ja veriset aseelliset yhteenotot uhkaavat kokonaisia alueita eri puolilla maailmaa. Rauhan ja edistyksen voimt ovat kuitenkin voitokkaita kaikkialla", hän sanoi.

Yleiskokoukselle lähettämässään sanomassa Neuvostoliiton presidentti Nikolai Podgorny sanoi, olevansa vakuuttunut siitä, että Budapestin kokous osoittautuu "hedelmälliseksi, auttaa yhdistämään rauhan voimia, tehostaa näiden toimintaa sekä tekee uusia, tärkeitä aloitteita kansainvälisen jännityksen lieventämiseksi".

Maanjäristys surmasi 1,000

Istanbul. — Turkin itäosassa Bingolin alueella lauantaina tapahtunut maanjäristys aiheutti suuria vahinkoja ja maanantaihin mennessä järistyksen johdosta uskottiin noin 1,000 ihmisen saaneen surmansa.

Maanjäristyksen sanotaan tuhonneen 90 prosenttia eräästä kauppalasta ja pelastustyöläisten kaivaneen raunioista kuolleita ja elossa olevia ihmisiä.

Virallisissa tiedonannoissa kerrotaan, että maanjäristys tapahtui alueella, joka käsittää kaikkiaan 322 kylää ja jonka kokonaisasukasluku on noin 150,000 ihmistä.

Lähettäkää
erikoisonnittelunne
CSJ:n ja SCAUL:n
kulttuuriväen yhteiselle
SUURJUHLALLE
jota tänä vuonna vietetään Sudburyssa ja Wanupissa!

Heinäkuun 31 ja elokuun 1 päivänä vietetään Sudburyssa ja Wanupissa suomalaisen kulttuuriväen vuotuinen SUURJUHLA.

Vapaus ilmestyy erikoisena SUURJUHLANUMERONA heinäkuun 22 päivänä.

Valitkaa alla olevista onnittelumalleista joko $3.00 tai $4.00 hintainen. Onnittelunne voitte lähettää maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antaa paikkakuntanne asiamiehille.

PARHAINTA ONNEA JA MENESTYSTÄ
kulttuuriväen vuotuiselle
SUURJUHLALLE!
(Nimi)
(Osoite)

HINTA $3.00

Parhaimmat onnittelumme
yhteiselle vuotuiselle
SUURJUHLALLE!
Hauskaa juhla-aikaa kaikille!
(Nimi)
(Osoite)

HINTA $4.00

Liittykää satojen ja tuhansien onnittelijain joukkoon!

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ontario

KAUNEIMMAT KEVÄÄN KUKKASET
edesmenneen ystävämme
Eino Puiraksen
MUISTOLLE

Hänen elämäntyötään ja muistoaan kunnioittaen

Aini ja Nick Grundsten	Impi ja Frank Tommila
Aune ja Elis Kallio	Irja ja Aatu Koivula
Ida ja Jalmar Holmstedt	Tyyne ja Kalle Jackson
Esther ja Toby Hakala	John Alhqvist
Violet ja John Kivi	Kerttu ja Bill Toivonen
Alma ja Antti Ranta	Anni ja Chas. Palo
Jenny ja Urpo Nurmi	Vilho Setälä
Ilona ja Urpo Nurmi	Tolmoset ja Katri Laine
Anni ja Matti Kinos	Elina ja Arvi Sandholm
Erkki Kinos	Viola ja John Passi
E. Suikkola	Aino Kauppinen
Maila ja Emil Ojanperä	Kalle Jokinen
Sylvi ja Eli Kiviaho	Vilma ja Walfrid Rönkä
Lempi ja Lauri Jokinen	Aino ja Lauri Koski
	Helen ja Bill Sundholm

R. R. 1 WHITEFISH, ONT.